

Pyhäinpäivän viikon tapahtumia tässä lehdessä

Silta

Tamperelainen
seurakuntalehti

Marraskuu 2023

siltaalehti.fi

Toimittaja, muusikko
ja pappi Niilo Rantala:

Lapsen myötä palaa leikki

Sivut A 8–10

Kuva: Hannu Jukola

Kuva: Hannu Jukola

Ruokapankki
uudistaa
toimintaansa
ensi vuonna
Sivu A 4

Kuva: Mari Vesamäki

Lähetystyön
kokemukset
tallentuivat
kirjaan
Sivu A 12

Kuva: Kirsi Kuukkanen/
Kikka Fun Clubin arkisto

Kikka sai
uskosta
voimaa
elämäänsä
Sivu A 13

PÄÄKIRJOITUS

Kirsi Airikka
päätoimittaja

Tampere 1.11.2023

Aina on toivoa

Kun Tampereen seurakunnissa suunniteltiin, että ajanjakso kesäkuu 2023–kesäkuu 2024 lanseerattaisiin Toivon vuodeksi, tuskin kukaan osasi kuvitella, millainen vuodesta tulisi, ja miten paljon toivoa on todella tarvittu viime kuukausina.

Ilmastonmuutoksen eteneminen ja sen aiheuttamat helteet, kuivuus ja tulvat ovat aiheuttaneet nälänhätää ja ongelmia valtavalle ihmisjoukolla maailmassa.

Ukrainan sota jatkuu jo pitkälti toista vuotta, ja maailmanpoliittinen tilanne on entistä huolestuttavampi Lähi-idän kriisin takia.

Naapurimaassamme Ruotsissa on koettu pitkään pelkoa katuväkivallan takia, ja kaksi ruotsalaista menetti henkensä terroristin uhreina Brysselissä toissaviikolla.

Pitkään on huolestuneina seurattu myös Afganistania, jota äärijärjestö Taleban on hallinnut yli kaksi vuotta. Naisilta on viety lähes kaikki oikeudet julkiseen elämään ja jopa opiskeluun. Viime viikkojen useat maanjäristykset ovat entisestään vaikeuttaneet ihmisten elämää. Valtaosa kansainvälisestä humanitaarisesta avusta on jäädytetty sen jälkeen, kun Taleban palasi valtaan.

Kun uutiset sodasta ja ihmisoikeusrikkomuksista Lähi-idässä tulivat mediasta toissaviikolla, saapui myös uutinen presidentti Martti Ahtisaaren kuolemasta. Yhteensattumassa on jotakin hyvin merkityksellistä.

Ahtisaari sai ensimmäisenä suomalaisena Nobelin rauhanpalkinnon vuonna 2008 vuosikymmenten mittaisesta työstään kansainvälisten konfliktien ratkaisemiseksi. Palkintojuhlallisuuksien

On tärkeää huolehtia omasta ja läheisten hyvinvoinnista murheellisten uutisten keskellä.

puheessaan hän painotti, että rauha on tahdon asia, ja kiistat ovat ratkaistavissa, jos tahtoa riittää.

Ahtisaaren puhe oli jäänyt myös Tasavallan presidentti Sauli Niinistön mieleen: ”Tässä on vahva toivon ja oppimisen sanoma, joka resonoi myös tässä ajassa”, totesi hän pitämässään muistopuheessa. (16.10.2023)

Viime vuosien tapahtumat ja ihmisten kärsimys ovat usein ahdistaneet ja tuottaneet surua. Siitä huolimatta moni jaksaa uskoa, että asioilla on taipumus järjestyä, ja hyvä voittaa. Vaikka usein se tuntuu vaikealta, auttaa, kun muistelee Ahtisaaren sanoja: aina on olemassa toivoa.

Toivoa tuovat muun muassa monet järjestöt, kuten Luterilainen maailmanliitto, Suomen Lähetysseura, Kirkon Ulkomaanapu ja Suomen Punainen Risti. Ne tekevät käytännön auttamistyötä hädän ja kriisien keskellä elinolojen parantamiseksi sekä ihmisoikeuksien turvaamiseksi.

Apua annetaan ihmisille paljon myös kotimaassamme ja seurakunnissa. Toivo kasvaa, kun tuemme tätä työtä parhaamme mukaan.

Toivoa on vaalittava myös lähipiirissä. On tärkeää huolehtia omasta ja läheisten hyvinvoinnista murheellisten uutisten keskellä. Kun esimerkiksi kävelee syksyisessä metsässä tai kokoontuu perheen tai ystävien kanssa yhteiseen illallispöytään, toivo pilkahtaa esiin ja tuo valoa marraskuun pimeyteenkin. Seurakunnassa on aina tarjolla myös se yhteinen pöytä, jonka toivo kantaa yli ajan rajojen. ♦

Marraskuu

TULEVAT PYHÄT 5.11.–3.12.2023

4.11. Millainen on pyhä ihminen?

Näin sanoo Herra: *”He ovat taimia minun tarhassani, minun kätteni työ, jolla osoitan kirkkauteni.”* (Jes. 60:18–21, Matt. 5:1–12)

5.11. Anteeksi!

Montako kertaa on annettava anteeksi? Monestiko pyydettyä? Anteeksi kannattaa antaa, vaikka kukaan edes pyytäisi. (Matt. 18:15–22)

12.11. Evakkojen maailma

Jumala lupaa: *”Minun ajatukseni ovat rauhahan eivätkä tuhon ajatuksia: minä annan teille tulevaisuuden ja toivon. Toimikaa sen kaupungin parhaaksi, johon minä olen teidät siirtänyt.”* (Jer. 29: 4–7,11, Luuk. 12:4–7)

19.11. Valvo minussa, Kristus

Näen mielessäni kuvan: Kristus on rukoile-

massa ja etsii niitä, jotka valvoisivat hänen kanssaan. Löytäneekö yhtäkään? (Mark. 13:33–37)

26.11. Häpeä vai ihmetys?

Tuomiosunnuntain järkytys on siinä, että teoilla on merkitystä. Meitä ei tuomita tekemme mukaan, mutta niistä meidät tunnetaan. (Matt. 25:31–46)

3.12. Hoosianna!

Alun perin Hoosianna on rukoilu, kun on oltu kuolemaisillaan kuivuuden vuoksi. Silti afrikkalainen siunaus on Suomen marraskuussa mainio: *”Satakoon sinun elämäsi jokaisena päivänä!”* (Luuk. 19:28–40)

Lohdun hetki keskiviikkoisin kello 16–18 Aleksanterin kirkossa. Mahdollisuus hiljentymiseen ja keskusteluun. Rukoushetki kello 17

SYVIEN TARPEIDEN JA PELKOJEN PÄIVÄ

Vanhat kristityt sanoivat: *”Tulkoon armo ja kadotkoon tämä maailma.”* Kyse oli tuomiosunnuntaista ja siitä, että Jumala näkee kätkeymät loukkosi. Nähdyksi tuleminen on ihmisen syvimpiä tarpeita, mutta sen rinnalla elää hylätyksi tulemisen pelko. Jumala luo uutta sinne, missä on vain tomua ja tuhkaa. Hän puhalttaa tommun eläväksi. Tuhkan seasta hän löytää uskon siemenen. Jumala katsoo rakastaen ja näkee sinut kokonaan. Sinua ei hylätä. Tulkoon armo!

PALSTAN TEKSTIT: **Matti Huotari**

Kuva: Shutterstock

HELMI

”Sinä, Herra, olet hyvä ja armahtavainen. Sinä olet nähnyt kuolleisiin syvyyksiini saakka, ja kädelläsi puhdistanut sydämeni sen turmeluksen pohjasakkoja myöten. Ja mitä nyt tahdon: Etten enää tahtoisi mitä itse tahdon; vaan että tahtoisin mitä sinä tahdot.”

Kirkkoisä Augustinus

Kuva: Tomi Karttunen

5 kysymystä

Messukylän seurakunnan pappi Jussi Luoma valittiin Luterilaisen maailmanliiton neuvoston jäseneksi Krakovassa. Suomen evankelis-luterilaisesta kirkosta paikalla oli kymmenhenkinen delegaatio arkkipiispa Tapio Luoman (kuvassa vasemmalla) johdolla. Vapaa-ajallaan Jussi Luoma rentoutuu liikkuen sekä saunasta ja avantouinnista nauttien. Lisäksi harrastuksiin kuuluu musiikki, erityisesti kuorolaulu.

Mitä tekee Luterilainen maailmanliitto?

Tamperelainen teologi, Messukylän seurakunnan pappi **Jussi Luoma** on valittu Luterilaisen maailmanliiton neuvoston jäseneksi seuraavalle kaudelle 2023–2030. Luoma osallistui maailmanliiton yleiskokoukseen syyskuussa Puolan Krakovassa.

1 Kuinka tulit valituksi jäseneksi?

– Osallistuin Krakovan yleiskokoukseen yhtenä Suomen evankelis-luterilaisen kirkon edustajana. Siihen tarjoutui mahdollisuus aiempien kirkon kansainvälisten tehtävieni kautta.

– Luterilaisen maailmanliiton kaikilla päätöksenteon tasoilla tulee olla vähintään 20 prosenttia alle 30-vuotiaita edustajia, ja pohjoismaisten kirkkojen keskuudesta Suomella oli tällä kertaa vuoro lähettää nuori edustaja neuvostoon.

2 Mikä on Luterilaisen maailmanliiton tehtävä?

– Luterilainen maailmanliitto perustettiin vuonna 1947 tuomaan luterilaisia kirkkoja yhteen ja vastaamaan toisen maailmansodan jälkeiseen pakolaiskriisiin.

– Nykyään maailmanliitolla on työssään neljä selkeää painopistettä: humanitaarinen avustustoiminta, julkinen vaikuttaminen oikeudenmukaisuuden ja ihmisoikeuksien edistämiseksi, jäsenkirkkojen tukeminen ja työ kristittyjen ykseyden edistämiseksi.

– Ennen kaikkea kuitenkin näen maailmanliiton isona luterilaisten per-

heenä, joka mahdollistaa syvemmän yhteyden kirkkojen välille.

3 Mistä keskusteltiin Puolassa?

– Teemana oli Yksi ruumis, yksi Henki, yksi toivo, joten keskustelua käytiin paljon luterilaisten kirkkojen yhteydestä ja siitä, millaista tulevaisuutta haluamme rakentaa luterilaisten kirkkojen yhteisönä.

– Erityisen vahvasti esiin nousivat muun muassa sukupuolten välinen oikeudenmukaisuus, ilmastokriisi, nuorten osallisuus sekä teologinen koulutus.

– Yhteisesti hyväksytyssä yleiskokouksen viestissä painotettiin lisäksi esimerkiksi kaikenlaisen syrjinnän tuomitsemista ja työtä syrjinnän ehkäisemiseksi, kirkkojen tehtävää seistä kaikkein haavoittuvimmassa asemassa olevien rinnalla ja Jumalan kokonaisvaltaiseen missioon osallistumista julistuksen, palvelun ja vaikuttamistoinnin kautta.

4 Mikä on maailmanliiton merkitys nykypäivän maailmassa, jossa riittää haasteita?

– Kirkkoilla on merkittävä rooli mielitekijänsä yhteiskunnassa sekä laajemmin maailmassa. Kirkot tekevät myös valtavasti käytännön auttamistyötä hädän ja kriisien keskellä elinolojen parantamiseksi sekä ihmisoikeuksien turvaamiseksi.

– Luterilaisella maailmanliitolla on keskeinen rooli tämän kaiken taustalla

suurimpana luterilaisten kirkkojen yhteisönä. Maailmanliitto antaa ennen kaikkea mahdollisuuden yhtenäisemmän luterilaisen identiteetin ja todistuksen vahvistamiseen. Yhteisenä luterilaisten kirkkojen rintamana meillä on mahdollisuus olla kokoamme isompi vaikuttaja maailmassa.

5 Mitkä asiat sinulle itsellesi ovat tärkeitä, ja millaisia teemoja aiot pitää esillä?

– Mielestäni kirkkojen tehtävä on seistä hyljeksittyjen ja syrjittyjen puolella ja mahdollistaa näille ihmisille myös aito toimijuus Jumalan valtakunnan työssä. Haluan korostaa ihmisten samanarvoisuutta ja kaikenlaisen syrjinnän tuomitsemista kirkkojen toiminnassa. Myös luomakunnasta on kannettava todellinen vastuu, ja kirkkojen on edistettävä ilmasto-oikeudenmukaisuutta yhdessä.

– Haluan korostaa nuorten tärkeyttä sekä kirkkojen nykyisyydessä että tulevaisuuden rakentamisessa ja vahvistaa edellytyksiä nuorten johtajuudelle kirkossa.

– Nuorten johtajuuden tukeminen on mielestäni Raamatun esimerkin mukaista, ja uskon, että nuorilla on profeetallista rohkeutta ja kykyä visioida tulevaisuuden kirkkoa. Tätä on tuettava monin keinoin, ja nuorille on mahdollistettava tilaisuuksia vastuunkantoon ja johtajuuteen. ♦

Kirsi Airikka

Kirkkoon valitaan uudet päättäjät helmikuussa

Kirkolliskokousvaalit ja hiippakuntavaltuustojen vaalit järjestetään 13. helmikuuta 2024. Kirkolliskokous on kirkon ylin toimielin. Se käsittelee kirkon oppia ja työtä, kirkon lainsäädäntöä, hallintoa ja taloutta.

Hiippakuntavaltuusto tukee ja edistää kirkon tehtävän toteutumista hiippakunnassa ja sen seurakunnissa. Sillä on muun muassa oikeus tehdä esityksiä kirkolliskokoukselle. Hiippakuntia maassamme on yhdeksän.

Kirkolliskokousvaalien ja hiippakuntavaltuustojen vaalien ehdokasasettelu on käynnissä ja päättyy 15.11. kello 16.

Ainakaan lokakuun loppupuolella ehdokkaita Tampereen hiippakunnan valtuustoon ei ollut vielä ilmoittautunut.

– Aiemman kokemuksen valossa suurin osa näistä saapuu vasta viimeisinä päivinä ennen ehdokasasettelun päättymistä, lakimiesasessori **Jorma Juutilainen** Tampereen hiippakunnan tuomiokapitulista kertoo.

Ehdokkaita hiippakuntavaltuuston pappisjäseneksi ja kirkolliskokouksen pappisedustajaksi voi asettaa valitsijayhdistys, jonka on perustanut vähintään kolme äänioikeutettua pappia. Ehdokkaita hiippakuntavaltuuston maallikkojäseneksi ja kirkolliskokouksen maallikkoedustajaksi voi asettaa valitsijayhdistys, jonka on perustanut vähintään kymmenen äänioikeutettua henkilöä.

Molemmista vaaleissa pappisedokkaaksi voidaan asettaa hiippakunnan pappi. Maallikkoehdokkaaksi voidaan asettaa hiippakunnan seurakunnan maallikkojäsen. Myös seurakunnan palveluksessa olevat – pappeja lukuun ottamatta – voivat olla ehdokkaina.

Kirkolliskokoukseen valitaan hiippakunnista 96 edustajaa, joista 32 on pappeja ja 64 maallikoita. Edustajapaikkojen jakautuminen perustuu hiippakuntien seurakuntien jäsenmääriin. Hiippakuntavaltuustoon valitaan 14 maallikkojäsentä ja seitsemän pappisjäsentä.

Äänioikeus vaaleissa on seurakuntien luottamushenkilöillä ja hiippakuntien papeilla. Maallikkojäsenten ja -edustajien vaaleissa ovat äänioikeutettuja kirkkovaltuuston tai seurakuntayhtymässä seurakuntaneuvoston ja yhteisen kirkkovaltuuston maallikkojäsenet. Pappisjäsenten ja -edustajien vaaleissa ovat äänioikeutettuja hiippakunnan papit.

Uuden kirkolliskokouksen ja hiippakuntavaltuuston toimikausi on neljä vuotta, toukokuun alusta 2024 huhtikuun loppuun 2028. Ehdokkailla on mahdollisuus julkaista itsestään esittely ehdokasgalleriassa, joka avataan verkossa tammikuussa 2024.

Kuva: Aarne Ormio

Kirkolliskokous kokoontuu Turussa kahdesti vuodessa.

Tee ehdotuksesi Toivon vuoden tapahtumasta tai toiminnasta

Osallistuvan budjetoinnin toimintatapa jatketään Tampereen seurakuntayhtymässä ensi vuonna.

Vuodeksi 2024 varataan 25 000 euron määräraha seurakuntien Osallistuvan budjetoinnin hankkeisiin. Kukin suomenkielinen seurakunta, eli Eteläinen

seurakunta, Harjun seurakunta, Messukylän seurakunta ja Tuomiokirkkoseurakunta, saa 6000 euroa, ja Ruotsalainen seurakunta 1000 euroa.

Seurakunnat päättävät määrärahojen käytöstä joulukuussa 2023.

Tamperelaisia kutsutaan mukaan

suunnittelemaan ja ehdottamaan toimintoja, jotka tuovat toivoa ja yhteisöllisyyttä. Erityisesti toivotaan ehdotuksia, jotka liittyvät Toivon vuoden teemaan.

Ehdotukset 15.11.2023 mennessä sähköisellä lomakkeella: tamperenseurakunnat.fi/osbu

Kuva: Hannu Jukola

Ruokapankin jakelutyöntekijä Henri Härmälä (vas.), vapaaehtoistyöntekijä Georgi Ovcharov ja varastotyöntekijä Jani Ojanen purkivat lahjoituksena saattua kuormaa syyskuussa.

TUKEA RUOKAPANKILLE

- Tampereen Teatterin näyttelijöiden joulukonsertti 10.12. kello 18 Aleksanterin kirkossa. Kolehti Tampereen seurakuntien ruoka-apuun
- Tampereen seurakuntien lahjoituspisteeseen voi tehdä ostoksia lauantaina 16.12. kello 9–18 K-Citymarket Turtolassa. Keräykseen voi tuoda kuivatuotteita, hygienia- ja puhdistusvälikkeitä ja lahjakortteja.
- Kaikki Tampereen avoimet ruokajakopisteet verkossa: ruoka-apu.fi
- Lisää Tampereen seurakuntien ruoka-avusta ja lahjoittamisesta: ruokapankkitampere.fi

Ruoka-apu turvataan heikoimmassa asemassa oleville ihmisille

Tampereen seurakuntien Ruokapankki uudistaa toimintaansa ensi vuoden alussa. Avusaamisen kynnystä madalletaan. Ruokaturva pyritään järjestämään ensisijaisesti ihmisille, jotka eivät saa apua muualta.

– Ihmiset haluavat kirkolta apua, tukea ja turvaa. Autettavia on kuitenkin koko ajan enemmän, eikä Tampereen seurakuntien diakonia pysty enää vastaamaan tarpeen kynnyn kasvuun, kertoo ruoka-avun asiantuntija **Marja Palkonen** Ruokapankista.

Tänä vuonna Ruokapankki on jakanut joka kuukausi keskimäärin runsaat 15 700 ruoka-avustusta. Autettavien määrä on vain kasvanut koronapandemian ja hintojen nousun jälkeen.

Tampereen asukasmäärä kasvaa, sillä kaupunkiin muuttaa koko ajan uusia ihmisiä. Autettavien joukossa on edelleen perheitä ja opiskelijoita sekä ukrainalaisia. Uutena ryhmänä on joukko ulkomailta tulleita opiskelijoita, jotka eivät saa tukea elämiseen.

– Seurakuntien diakoniassa on nyt linjattu, että kirkon tehtävänä on järjestää ruokaturva kaikista heikoimmassa asemassa oleville eli heille, jotka eivät saa tukea mistään muualta, kertoo Palkonen.

– Ruoka-apu on vain tilapäinen apu, joka ei voi kestä vuosia. Diakonian tehtävä on ensisijaisesti ohjata ihmisiä yhteiskunnan palvelujen ja sosiaaliturvan piiriin, korostaa Palkonen.

Diakoniassa halutaan keskittyä auttamaan kaikkein hei-

koimmassa asemassa olevia eli heitä, jotka eivät saa tukea mistään muualta tai ovat väliin putoajia. Tavoitteena on, että diakoniatyössä pystyttäisiin paneutumaan avuntarpeen juurisyihin ja vapauttamaan diakoniatyöntekijöiden työaikaa asiakkaiden neuvontaan sekä henkisen ja hengellisen tuen antamiseen. Ihmisillä on edelleen kasvava tarve tulla kuulluiksi ja kohdatuiksi haastavissa elämäntilanteissa.

Viisi avointa jakopistettä

Seurakunnissa aloitetaan avoimet ruokajaot 8. tammikuuta 2024. Pysäkkeinä toimivat Linnainmaa, Tesoma, Härmälä ja Lielähti, ja niissä avustuskasseja jaetaan kahden viikon välein. Lisäksi Hervannassa kasseja jaetaan viikoittain.

– Näistä pisteistä saa kassin kuka tahansa avun tarpeessa oleva. Diakoniatyöntekijän vastaanotolla ei ole välttämättä käydyä.

Jakopisteissä on jaossa 50–100 kassia. Niissä on tarjolla ainoastaan lahjoitettua hävikkiruokaa; leipää, kasviksia ja eineksiä – aina senhetkisen tilanteen mukaan.

– Ruoka-apua saa kuitenkin edelleen monella tavalla, sillä kaupungissa on ensi vuoden alussa kaikkiaan 63 avustuspistettä, joista ruoka-apua saa eri tavoin. Seurakunnilla on yhteisöruokailuita, ja yhteistyökumppaneiden jakopisteitä on ympäri kaupunkia.

Ruokapankin Puoti jatkaa toimintaansa. Se on noutopaikka, jossa voi itse valita tuotteita. Elintarvikkeiden lisäksi valikoimaan kuuluu usein hygienia- ja puhdistusvälikkeitä ja käyttötavaraa.

Tampereen seurakunnat ostaa Puotiin tavaraa lahjoitusvaroilla. Sinne myönnetään 240 asiointilupaa viikossa.

– Esimerkiksi lapsiperheen on mahdollista saada Puotiin pitkäaikainen, muutaman kuukauden käyntilupa, mutta se edellyttää avuntarpeen arviointia ja käyntiä diakoniatyöntekijän luona, kertoo Palkonen.

Lahjoituksia ja kummeja kaivataan

Ruokapankki saa vuosittain yritysten lahjoitusruokaa ja kauppojen hävikkiruokaa yhteensä noin 600 000 kiloa. Lisäksi Tampereen seurakunnat ostaa elintarvikkeita ja hygienia- ja puhdistusvälikkeitä noin 240 000 eurolla, ja saa ostoihin Tampereen kaupungin taloudellista tukea.

Lisää rahaa saadaan myös tapahtumien tuotoilla sekä kummien eli yritysten ja yksityishenkilöiden lahjoituksina. Lahjoittaminen on mahdollista jatkuvasti Ruokapankin verkkosivuilla.

– Ilman lahjoittajia ei pystyttäisi auttamaan näin suuressa mittakaavassa. Monet yritykset ja yksityiset auttavat vuosi toisensa jälkeen. Lämmin kiitos tuesta, sanoo Marja Palkonen.

Ruokapankki saa lahjoituksia etenkin joulun aikaan.

– Joulun jälkeen elämä kuitenkin jatkuu, ja rahaa sekä ruokaa tarvitaan jatkuvasti tamperelaisten auttamiseen. Uskon, että lahjoittajat jälleen turvaavat Ruokapankin toiminnan jatkuvuutta tärkeällä tavalla pitkälle ensi vuoteen, toivoo Marja Palkonen. ♦

Kirsi Airikka

Kirkolliset ilmoitukset voi lukea verkosta

Tampereen seurakuntien verkkosivuilla aletaan julkaista tietoja kirkollisista toimituksista. Ilmoitus kastetuista, kuolleista ja avioliittoon kuulutetuista Tampereen seurakuntien jäsenistä julkaistaan ensimmäisen kerran pyhäinpäivän jälkeisenä sunnuntaina 5. mar-

raskuuta.

– Tätä on toivottu saamissamme palautteissa, ja se palvelee niitä, joita paikalliset lehdet eivät tavoita, kertoo Tampereen seurakuntien verkkoviestinnän suunnittelija Virve Jylhäsallo.

Tiedot julkaistaan viikoittain sunnun-

taisin kello 12 sen jälkeen, kun ne on luettu sunnuntain messuissa.

– Toki julkaisemme vain ne ilmoitukset, joiden verkkojulkaisuun olemme saaneet luvan, Jylhäsallo tarkentaa. Kirkolliset ilmoitukset: tampereenseurakunnat.fi/kirkolliset_ilmoitukset

Havainnekuva: Sun Effects

Flora on nähtävillä Kalevan kirkossa 3.–7. marraskuuta kello 17–22., vapaa pääsy. Esityksen kesto on noin 8 minuuttia, ja esitysten välissä on viiden minuutin tauko.

Kalevan kirkkoon rakennetaan poikkeuksellisen näyttävä valotaideteos

Näyttävistä valotaideteoksistaan tunnettu Sun Effects rakentaa Kalevan kirkkoon ainutlaatuisen valotaide-elämyksen. Viiden päivän ajan kirkossa on esillä audiovisuaalinen taideteos *Flora*, joka yhdistelee videoprojisoitinta, musiikkia ja valoa.

Sun Effectsin toteuttajatiimi kuvailee teosta näin:

– Flora on audiovisuaalinen teos, joka yhdistelee videoprojisoitinta, musiikkia ja valoa luoden kiehtovan matkan epätoivon, kasvun ja optimismin pyörteisiin. Teos muuttaa Kalevan kirkon salin toiveikkaaksi spehtaakkeliksi.

Teoksen videosuunnittelija Janne Ahola on helsinkiläinen videotaiteilija. Hän on työskennellyt laaja-alaisesti digitaalisen taiteen parissa ja kuluneen vuosi-

kymmenen aikana toteuttanut lukuisia projektien mapping -tekniikkaan nojavia teoksia niin kotimaassa kuin kansainvälisestikin.

Musiikin on säveltänyt Helsingissä asuva muusikko, äänisuunnittelija ja media-taiteilija Tommi Toivonen.

Valosuunnittelusta vastaa Sami Rautaneva, joka on tehnyt pitkän uran muun muassa Tampereen Työväen Teatterin suunnittelijana. Rautaneva asuu ja työskentelee Lempäälässä.

Sun Effects on taidekollektiivi, joka etsii alalla uusia ilmaisun välineitä ja -muotoja poikkitaiteellisen audiovisuaalisuuden parissa.

Tampereella vuonna 1996 perustetun Sun Effectsin projekteja on nähty yli kolmessakymmenessä maassa. Suurelle yleisölle tunnettuja ovat esimerkiksi Lux Hel-

sinki, Flow Festival, Slush ja Linnanmäen Valokarnevaali.

Osa Toivon vuotta

Flora on Tampereen seurakuntien, Tampereen kaupungin ja Kirkkopalveluiden yhdessä mahdollistama tapahtuma, joka juhlistaa kaupungin Valoviikkoja. Tilaisuus on osa Tampereen seurakuntien Toivon vuotta.

– Tällä valoteoksella haluamme tuoda kirkkona toivoa kaupunkilaisille. Elämme monin tavoin tosi synkkää ja raskasta aikaa, ja valo on vähissä. Flora-valoteoksella haluamme muistuttaa, että valo ja toivo ovat totta, vaikka ne välillä piilossa ovatkin, sanoo Tampereen seurakuntien kaupunkiteologi **Jiri Santa-harju**. ♦

Eva Wäljas

Vanhan kirkon tilateoksella muistellaan edesmenneitä

Pyhäinpäivän viikoksi keskustan Vanhan kirkon kellotapuliin on rakennettu tilataideteos.

– Teokseen ripustetaan kuolleiden muistoksi villalankoja, joiden päähän on kiinnitetty tyhjä valkoinen paperiliuska. Siihen voi kirjoittaa edesmenneen läheisen nimen tai muun viestin. Ajatuksena on kutsua tamperelaisia rakentamaan yhteisöllistä taideteosta ja pysähtymään hetkeksi elämän rajallisuuden äärelle, kertoo Vanhan kirkon pappi **Olli Viljakainen**.

Muistamisen lisäksi teoksen ajatuksena on lähestyä pyhäinpäivän perinnettä – vuoden aikana kuolleiden läheisten nimien lukua kirkossa – uudella tavalla, tilataideteoksen muodossa.

Tamperelaiset ovat voineet osallistua teoksen tekoon sen rakennusviikolla, jolloin sadat puuvillalangat kiinnitettiin tapulin kattoon.

Villalankojen lisäksi tilataideteos koostuu kahdesta muusta elementistä.

Tapulin seinälle asettui tamperelaisen sarjakuvapiirtäjän Jiipu Uusitalon tekemä kookas kanvaasi.

– Vierailijat voivat täydentää teosta kirjoittamalla siihen surun ja kaipauksen sanoja. Tilan äänimaisema syntyy tapulin kellokoneiston tikityksestä. Kello on teosta varten mikitetty, jotta ajan kulumisen voi kuulla tilassa selvästi, kertoo Viljakainen.

Tampereella kuolee vuosittain noin 1700 ihmistä.

Valmista teosta voi käydä katsomassa pyhäinpäivän viikolla torstaihin 2.11. saakka kello 16–19 ja perjantaina 3.11. kello 16–20. Tapulilla on mehutarjoilu ja mahdollisuus keskusteluun.

Janne Aejmelaeus

Jiipu Uusitalon sarjakuvablogi: taju-kankaankutoja.sarjakuvablogit.com

Kuva: Eva Wäljas

Vanhan kirkon pappi Olli Viljakainen valmisti tilataideteosta lokakuun lopulla.

Pentti Savolainen (vas.), Hannele Huhtala ja Lari Junkkari keskustelevaltoivosta 13. marraskuuta Vanhassa kirkossa.

Keskusteluja Toivosta

Onko ihmiskunnalla toivoa? Jos on, mihin se perustuu? Mitä toivo on, ja miten se näkyy?

– On havaittu, että nuorten on haasteellista kuvitella utopioita ja myönteistä tulevaisuutta. Nyt dystopiset uhkakuvat näyttävät luovan kuin sumuverhon, jonka läpi on vaikeata nähdä mahdollista hyvää tulevaisuutta, toteaa pastori **Jussi Holopainen**, joka kuljettaa Keskusteluja Toivosta -tilaisuutta maanantaina 13. marraskuuta Vanhassa kirkossa.

Holopainen on kutsunut ihmettelemään toivoa ja yhteiskunnallisia ilmiöitä *Rohee*-lehden päätoimittajan **Hannele Huhtalan**, Suomen Punaisen Ristin Hämeen piirin toiminnanjohtajan **Pentti Savolaisen** sekä pastori **Lari Junkkarin**. Jokainen tuo keskusteluun näkökulman, jota on pohtinut paljon.

– Toivo näkyy omassa työssäni arkipäivässä, pieninä rippusina. Mietin kuitenkin,

kin, onko meillä varaa toivoon tai toiveikuuteen tällaisena epätoivon aikana. Kenelle toivo on varattu? Nuorille? En tiedä vastausta, toteaa Hannele Huhtala.

Lari Junkkari on huomannut, miten useimmissa meissä tämänhetkinen tilanne maailmalla tuntuu aiheuttavan toivotomuuden ja voimattomuuden tunteita.

– Mietin, miten voisi herätellä toivon tuntemuksia, avata ikkunoita uusille näköaloille. Miten muut luodut liittyvät tähän?

Pentti Savolainen on tutkinut toivon käsitettä ja merkitystä.

– Toivo näyttää viriävän pienissä asioissa, ja siinä, miten kohtaan toisen ja katson kohti. Jos jotakin haluaisin testamentata lapsilleni, se on toivo. ♦

Keskusteluja Toivosta -tilaisuus 13.11. kello 18.15 Vanhassa kirkossa. Ovet ja kahvila avautuvat kello 18.

Lempeä hämärä hoitaa kaupunkiretriitissä

Millaista valoa kätkeytyy marraskuun hämääseen? Entä oman elämäsi hämääseen? Voiko se olla lempeätä hämärän valoa, joka kutsuukin hellittämiseen, pysähtymiseen, olemiseen? Entäpä jos Jumalan rakkaus pilkahtaakin juuri hämärässä?

Tätä pohditaan Lempeä hämärä -kaupunkiretriitissä 24.–25. marraskuuta Aleksanterin kirkossa.

– Kirkkotila ottaa jokaisen vaeltajan vastaan myötätuntoisesti. On tilaa keholliselle rukoukselle, lepäämiselle, saven ja värien muotoilulle, pienelle pyhiinvaellukselle, hengelliselle matkakumppanuu-delle ja messulle, kertoo Tuomiokirkkoseurakunnan pastori **Meri Ala-Kokko**.

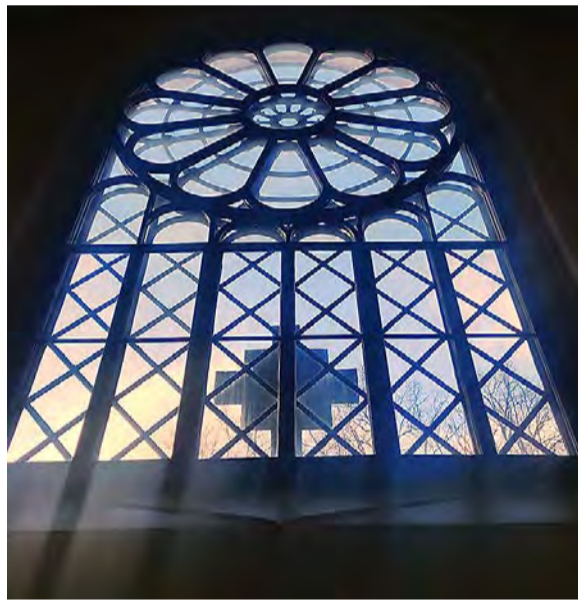
Osallistujien on niin halutessaan mah-

dollista kokea kirkon hiljaisuus, sen valot ja varjot myös nukkumalla kirkossa yön yli, tai nukkua kotona. Muuten osallistuminen edellyttää kokoaikaista läsnäoloa.

Retriitti on maksuton, ja osallistujat ruokailevat omin eväin.

Retriitti alkaa perjantaina 24.11. kello 17.30 ja loppuu lauantaina 25.11. kello 17. Ohjaajina toimivat pastori Meri Ala-Kokko ja hengellisen ohjauksen pastori Jussi Holopainen. Retriitin järjestävät Tuomiokirkkoseurakunta ja PyhiinvaellusTampere. Mukaan mahtuu 20 osallistujaa. ♦

Ilmoittautuminen viimeistään 21.11. mennessä: dyv.tampere@evl.fi
Tiedustelut: jussi.holopainen@evl.fi

Kuva: Meri Ala-Kokko

Kaupunkiretriitissä 24.–25. marraskuuta voi myös yöpyä Aleksanterin kirkossa.

TRINITAS

Aikuisen ihmisen lääkäri- ja hyvinvointiasema

Hei! Olen geriatrian erikoislääkäri. Eriyisenä mielenkiinnon kohteena on muistisairauksien varhainen tunnistaminen ja aktiivinen hoito. Näin taataan paras mahdollinen elämänlaatu. Vastaanotolleni voi tuki tulla minkä tahansa mieltä askarruttavan vaivan vuoksi.

**Vastaanotolla tavataan!
Terveisin Arvo**

Arvo Haapanen

Geriatrian erikoislääkäri

Varaa aika muistitutkimukseen

Puh. 0105743211 tai

www.trinitas.fi

Meille on helppo tulla!

Juhlatalonkatu 6 | 33100 Tampere

Puh. 010 574 3211

On tutkittu, että maailmanlaajuisesti tehokkainta toipuminen on juuri vertaisryhmissä. Riippuvuuksiin ja niistä toipumiseen syvennyttään Toivon rastit – toipumisen poluilla -tapahtumassa 18. marraskuuta Kalevan kirkossa.

Toivoa ja arkipäivän ihmeitä riippuvuuksista kärsiville

Riippuvuuksista toipuminen on mahdollista, tukea on saatavissa, ja toivoa on aina olemassa.

Näin vakuuttavat Eteläisen seurakunnan diakonia-työtekijä Päivi Vuorinen ja Sininauhaliiton hengellisen työn kehittäjä Tuomo Salovuori, jotka ovat mukana Toivon rastit – toipumisen poluilla -tapahtuman järjestelyryhmässä.

Tapahtumassa lauantaina 18. marraskuuta Kalevan kirkolla esitellään mahdollisuuksia ja keinoja toipua erilaisista riippuvuusongelmista sekä kerrotaan läheisten tueksi luoduista menetelmistä.

Tampereen Eteläisen seurakunnan Päihdepilotti-hanke ja valtakunnallinen Sininauhaliitto ovat kehittäneet työvälineitä ja ryhmätoimintoja päihdetyöhön jo useiden vuosien ajan.

– Siitä syntyi idea järjestää yhteinen tapahtuma Tampereella. Yhteistä on myös ajatus toivosta. Tapahtuma on osa Tampereen seurakuntien Toivon vuoden -tapahtumia, kertoo Vuorinen.

– Toivo on avainsana Sininauhaliitolle, jonka tehtävänä on aina ollut toivon ylläpitäminen. Liiton verkkomedian nimikin on Toivo, jatkaa Salovuori.

Jokaisella on oma tarinansa

Ihmisillä on aina ollut riippuvuuksia. Ajan ilmiö kuitenkin on, että riippuvuudet ovat monipuolistuneet. Aiemmin päihteiden

käyttäjä oli yleisimmin alkoholisti, nykyisin taas ongelmana on usein päihteiden sekakäyttö. Peli- ja seksiriippuvuudet ovat yhä tavallisempia Internetin takia.

– Ehkä tässä ajassakin on jotakin, joka voi lisätä riippuvuuksia. Moniarvoisuudessaan tämä on haastavaa aikaa, ja monien ihmisten elämästä saattaa puuttua mielekkyyttä ja merkityksellisyyttä. Ihmisillä on traumaattisia kokemuksia, stressiä, ja monille kertyy tunnettaakkaa, miettii Salovuori.

– Varsinkin seksi- ja peliriippuvuudet ovat usein ihmiselämän kaikkien salatuimpia ongelmia. Niihin liittyy yleensä myös vahva häpeä, jatkaa Vuorinen.

– Niistä puhutaan vähemmän, mutta ne koskettavat monia ihmisiä ja heidän läheisiään. Asiasta puhuminen auttaa häpeän piiristä ja rohkaisee hakemaan apua, kertoo Salovuori, jonka mukaan Sininauhaliitolla on jo vahvaa osaamista etenkin peliriippuvaisten auttamiseen.

Toivon rastit -tapahtuman ohjelmassa on seitsemän työpajaa, luentoja ja mahdollisuus tavata toipumismatkalla olevia ihmisiä sekä päihdetyön ammattilaisia.

Asiantuntijaluennoista vastaavat muun muassa Vantaan A-killan johtaja Johannes Lahtela ja päihdepsykiatri, ylilääkäri Juha Kempainen. Useimmilla luennoilla ja työpajoissa on mukana myös kokemusasiantuntijoita.

Päivä on tarkoitettu päihdetoipujien parissa työskenteleville ammattilaisille, opiskelijoille, riippuvuudesta toipuville ihmisille ja heidän läheisilleen.

Vertaistukea tarjolla ryhmissä

Sininauhaliitolla on tarjolla 12 askeleen Compassi-ryhmäohjelmaa riippuvuuksista kärsiville ihmisille. Niitä tarjotaan seurakuntien ja kristillisten järjestöjen käytöön. Ohjelmaa on jo testattu Eteläisen

seurakunnan Päihdepilotissa, ja Compassi-ryhmiä toimii jo muualla maailmassa.

– On tutkittu, että maailmanlaajuisesti tehokkainta toipuminen on juuri vertaisryhmissä, vaikka ryhmät eivät ole ammattilaisten ohjaamia, kertoo Salovuori.

– Ryhmän tuki on vahva. Moni saattaa käydä ryhmässä jopa päivittäin, ja sieltä saattaa saada kummin, jolle voi soittaa, ja jonka kanssa voi käydä läpi koko oman elämänsä, lisää Vuorinen.

Ryhmästä voi tulla jopa elämäntapa jollekin toipujalle, joka tukee muita ja saa siitä merkityksellisyyttä omaan elämäänsä.

Päivi Vuorisen mukaan ihmisellä on luontainen tarve kuulua johonkin yhteisöön ja tehdä jotakin merkityksellistä.

– Moni on työelämän ulkopuolella, ja moni kärsii myös yksinäisyydestä, jos ei ole ystäviä tai läheisiä. Onneksi seurakunnissa on muutenkin kehitetty paljon yhteisöllisiä juttuja ja olohuoneita. On hienoa, kun joku rohkaistuu tulemaan mukaan.

Tutkimusten mukaan myös hengellisyydellä on usein tärkeä rooli riippuvuudesta toipumisessa.

– Tyypillistä on, että ihminen kokee olevansa voimaton riippuvuudessaan, ja silloin haetaan usein apua itsen ulkopuolelta olevasta voimasta, kertoo Tuomo Salovuori.

Salovuori vakuuttaa, että kristillisten Compassi-ryhmien hengellisyys on avaraa. Korkein voima, tai jumala on sellainen, jollaiseksi ihminen sen itse käsittää. Hengellisyys voi myös muuttaa muotoaan toipumisen aikana.

– On paljon niitäkin ihmisiä, jotka saavat vahvan hengellisen kokemuksen ja tulevat uskoon, ja toipuminen riippuvuudesta alkaa siitä.

Vahva työkalu seurakunnille

Luentoja ja työpajoja lisäksi päivän aika-

na on mahdollisuus tutustua seurakuntien ja järjestöjen tarjoamaan apuun päihderiippuvaisille ja heidän läheisilleen.

Päivi Vuorinen näkee, että Compassi-ohjelmat tarjoavat seurakunnille hienon mahdollisuuden tukea riippuvuuksista kärsiviä ihmisiä. Psykiatrista hoitoa on tällä hetkellä vaikea saada, ja muutenkin terveydenhuollon resurssit ovat vähissä.

– Silloin vertaistukiryhmä voi olla ainoa tarjolla oleva apu. Samalla kokemusasiantuntijat saavat kokemuksia osallisuudesta ja merkitystä omaan elämäänsä tukevaan muuta.

Tuomo Salovuoren mukaan vertaistukiryhmät ovat suorastaan arkipäivän ihme, josta todistavat toipumista tukevat AA- ja NA-yhteisöt ympäri maailmaa.

– Ne toimivat maksuttomasti ympäri maailmaa, ihmiset toipuvat ja saavat uudesta elämästä kiinni. ♦

Kirsi Airikka

Toivon rastit – toipumisen poluilla

18.11.2023 kello 12–18.30 Kalevan kirkko, Liisanpuisto 1

- Kello 12–16: Luennot ja työpajat sekä mahdollisuus tavata muita toipumismatkalla olevia ihmisiä ja päihdetyön ammattilaisia
- Kello 12–17: Seurakuntien ja järjestöjen esittelypisteet
- Kello 16–17: Ruokailu (omakustanteinen)
- Kello 17–18.30: Toivon äärellä -iltatilaisuus. Miten hengellisyys voi tukea toipumista? Musiikkivieraana Jippu. Ohjelmassa myös toipuvien ihmisten tarinoita. Iltatilaisuus on avoin kaikille, eikä sinne tarvitse ilmoittautua.

Ohjelma ja ilmoittautuminen luennoille ja työpajoihin 12.11. saakka: sininauhaliitto.fi/tapahtumat/toivon-rastit-toipumisen-poluilla/

Teologian maisteritutkinnon lisäksi Niilo Rantala on opiskellut klassista pianoa ja laulua. Omia sävellyksiä on valmiina satoja.

HENGELLISESTI HYVÄOSAINEN

Isyys on avannut Niilo Rantalalle ikkunan omaan lapsuuteen ja omaan sisäiseen lapseen.

– Myös tietynlainen huolettomuus nousee esiin, ja leikki tekee paluun, hän iloitsee.

TEKSTI: Asta Kettunen KUVAT: Hannu Jukola

27-vuotias toimittaja, muusikko, pappi ja pian neljä vuotta täyttävän Oivan isä on sitä mieltä, että vanhemmuus on ohjannut häntä myös suunnittelemaan omaa elämää aiempaa paremmin.

– Aiemmin olin ehkä enemmän virran vietävänä, mutta nyt asioita täytyy miettiä vähän tarkemmin.

Elämänmuutos on tuonut vahvemman kokemuksen siitä, että on olemassa jotain tärkeää.

– Tuntuu, että asioilla on enemmän painoa. Mutta vanhemmuudesta on sanottu niin paljon viisaita asioita, ja niistä monet ovat niin yhteisesti jaettu- ja, että on turha keksiä pyörää uudestaan, Niilo Rantala hymyilee.

Hänen oma lapsuutensa oli vaiherikas. Isä, nykyisin Tampereen seurakuntien yhtymäjohtajana työskentelevä Tapani Rantala, oli saanut töitä Merimieskirkon pastorina, ja perhe muutti Turusta Lontooseen Niilon ollessa nelivuotias. Vähän aiemmin perheeseen oli syntynyt pikkusisko Ilona.

– Se aika teki minusta hyvin pitkälle sellaisen kuin olen. Siellä opin perustaidot: soittamaan, kirjoittamaan ja lukemaan – ja ajamaan polkupyörällä.

– Aina jotain tapahtui. Hyvää oli se, että oli jatkuvasti virikkeitä, mukavaa ohjelmaa, jännittäviä aikuisia ja virikerikas ympäristö.

Paluu kotimaahan 2. luokalle aiheutti huijatuksi tulleen tunteen:

– Yhtäkkiä ei ollutkaan aina jotain kivaa, vaan tavallisempaa kouluarkea.

Äkkinäisen muutoksen jälkeen Niilo kuitenkin sujahti naapuruston poikaporukkaan, johon kuului myös Antti-serkku.

– Ehkä jonkinlainen matkalaukkulapsen identiteetti silloin kuitenkin muodostui, eli sisäänrakennettuna on aina kaipuu jonnekin.

Lujat yhteydet Lontooseen ovat säilyneet, ja tänäkin vuonna Rantala vieraillee Merimieskirkon joulumuusikkona.

Uteliasta mieltä

Niilon äidillä, nykyisin Harjun seurakunnassa pastorina työskentelevällä Jaana Rantalalla, on pitkä tausta teatterin tekemisessä. Rantaloiden lapsia kannustettiin innostumaan.

– Olipa se sitten innostumista teatteriin, historiaan, musiikkiin. Aina on ollut lupa harrastaa – vaikka innostuksen aihe kuulostaisi kuinka absurdiltakin. Lapsena olin innostunut vanhoista suomalaisista kupleteista.

– Viiden vanhana innostuin tosi paljon Raamatus- ta, ja kaikki leikkini olivat yhtäkkiä Jeesuksen elämänvaiheita. Suomessa halusin tanssitunneille, ja siihenkin kannustettiin.

– Se onkin ollut yksi kasvatuksen ohjenuora: on saanut harrastaa ja siihen on kannustettu.

– Yksi vahva perintö, jonka itse olen saanut kotoa – hengellisen perinnön lisäksi – on utelias mieli. Et- tä näkee maailman mahdollisuuksina ja monina erilaisina polkuina, ja katselee sitä uteliai- silmin. Samaa toivon Oivalle.

“Lapsena pääsin mukaan kurkista- maan monenlaisiin todellisuuksiin. Samaa yritän saada omalle pojalleni: perhe kulkee mukana, ja yhdessä tehdään.”

Niilo Rantala kutsuu itseään hengellisesti hyvä- osaiseksi. Nykyisin arastellaan liikaakin sitä, minkä ikäiselle uskonasioista voi puhua.

– Minua ei ole koskaan painostettu mihinkään, mutta on toisaalta otettu aina mukaan. Kun isä Lon- toossa piti kirkkojumalanpalveluksia, siellä oli jännit- tävää, ja kasvoin kirkkovuoteen sisään. Se on ollut ki- va juttu, joka on yhdistänyt perhettä.

Niilo Rantala kokee, ettei ole koskaan kärsinyt ko- din hengellisyydestä.

– Vaikka olin muistaakseni ala-asteella luokan ai- noa papin lapsi, en koe joutuneeni mitenkään silmä- tikuksi. Ehkä myös siksi, että koulussa oli paljon maa- hanmuuttajia ja uskontojen kirjo.

Nyt myös Oiva kulkee mukana niin kirkossa kuin keikoillakin. Pojan vahva esiintymisvietti on helpos- ti huomattavissa, ja hän on osallistunut laulamiseen-

kin. Hän päätyi sattumalta myös ehtoolisavustajak- si, ja päälle löytyi jopa lapsen alba.

– Oiva oli mukana innokkaasti.

– Esiintymiset ja näytelmät ovat olleet hänelle ar- kea. Myös tällaisiin asioihin voi kasvaa sisään, mutta mitään painetta ei ole, Niilo Rantala painottaa.

– Lapsena pääsin mukaan kurkistamaan monen- laisiin todellisuuksiin. Samaa yritän saada omalle po- jalleni: perhe kulkee mukana, ja yhdessä tehdään.

Hänen mukaansa lapsi kasvaa siihen kulttuuriin, jota vanhemmat edustavat. Nykysuuntaus rakentaa kirkkosaliin leikkipaikka onkin hänen mielestään erit- täin hyvä. Lapsen seurana voi olla värityskirja tai vaika Pokémoneja, mutta samalla lapsi hengittää kir- kon ilmapiiriä.

– On tärkeää, että perheelle löytyy muoto olla yh- dessä.

Puolisoonsa, nyt lasten- ja nuortenteatterin paris- sa taidekasvattajana työskentelevään Heidiin, Niilo Rantala tutustui teologiristeilyllä. Viitisen vuotta sit- ten ilmestyi yhteinen rakkausrunoelma *Aina*.

– Tuntuu, että samoilla treffeillä olemme yhä. Olemme molemmat hengellisiä ihmisiä, mutta mo- lemmilla on myös riittänyt lapsesta pitäen uteliai- suutta.

Kiva tehdä kaikkea

Niilo Rantala lauloi Korsuorkesterin kanssa noin kymmenvuotiaana ja aloitteli säveltäjän uraa 12-vuo- tiaana. Se, että koulussa kiinnostivat äidinkieli ja us-konto, antoi osviittaa päätymiseen *Kotimaa-* ja *As- kel-*lehtien toimittajaksi ja kolumnistiksi. Hän myös toimii kotimaiseen nykyrunouteen keskittyvässä Kä- site-kulttuuriyhdistyksessä ja kirjoittaa aktiivisesti esimerkiksi elokuvista.

Lisäksi Rantala on toiminut Teologian Ylioppilai- den Tiedekuntayhdistyksen Kyyhkynen-julkaisun päätoimittajana.

– On kiva tehdä kaikkea, monet asiat kiinnostavat, ja olen iloinen, että saan tehdä niitä työkseni. Leijo- nan osan päivästä vie Kotimaa, mutta koen, että luo- va työskentely, kirjoittaminen, muusikkous ja pap- peus ovat jokainen niin irrottamaton osa identiteeti- täni, että ne kaikki ovat osa elämäniä.

Niinpä Rantala esimerkiksi työstää rinta rinnan kolmea–neljää keskeneräistä levykokonaisuutta.

– Nautin siitä, että joka päivä saa sukeltaa uuden asian ääreen.

Rahalla tai yleisömäärällä ei välttämättä ole merki- tystä: pitää tehdä niitä asioita, joihin on kiinnostusta ja sitä, mihin on kutsuttu.

Viinikan kirkon pappila on yksi Oiva Rantalalle tutuista paikoista. Leikkikavereihin kuuluvat isoisä Tapani ja isä Niilo.

”Lasten saantiin liitetään yhteiskunnallisessa keskustelussa ikävällä tavalla vain vastuu, eikä vanhemmuudesta puhuta kovin myönteisesti.”

– Pitää olla uskollinen kutsumukselleen.

Viime kesänä Rantala pääsi Tangomarkkinoiden laulukisan loppukilpailuun. Menestys tangomarkkinoilla on tuonut runsaasti konsertteja kalenteriin, ja uusia kirjasuunnitelmiakin on. Ensi kesän Kirkon juhlille Tampereelle Rantala valmistelelee elokuvafestivaalia.

Kutsumus kirkastui

Lukioon saakka hän oli ollut varma, että haluaa tehdä vain musiikkia ja teatteria. Filosofian opettaja sai hänet kuitenkin kiinnostumaan uskonnonfilosofiasta.

– Tuli sellainen tunne, että wow, tätähän voi lukea pitkiä. Koin filosofisen, ja varsinkin uskonnonfilosofisen innostuksen lukiossa, ja se alkoi vaikuttaa myös musiikkiin. Muutenkin tuli sellainen tunne, että voisihan sitä muutakin tehdä kuin soittaa, ja hain lukemaan teologiaa.

– Moni kaverikin ajatteli, että lähdin ”teit isäin astumaan”, mutta ei, tämä on mun oma juttu.

Myös vakaa ajatus, että ”ei minusta tule ainakaan opettajaa tai pappia” muuttui opintojen edetessä: ensin kädes-ä olivat opettajan ja sitten papin paperit. Opintojen aikana kirkastui myös hengellinen kutsumus.

– Rupesin näkemään sen kiehtovana mahdollisuutena, ja ehkä myös omat ennakkoluuloni karisivat. Koin myös, että minua johdatettiin.

Kohta edessä olikin työ pastorina Ylöjärvellä. Sielunpaimen koki huonoa omatuntoa huomion riittämisestä sekä luovaan työhön että papin virkaan.

– Vaikka viihdyin Ylöjärvellä, koin, ettei näin voi jatkua. Vaikka tiedän, että joskus vielä palaan seurakuntatyöhön, koen toimittajan työssäni pystyväni nyt käyttämään luovia lahjojani ja myös järjestelemään kalenteriani paremmin.

Hyvät puolet jäävät piiloon

Vaikka energiaa tuntuu ainakin toistaiseksi piisaavan sekä kirjoittamiseen että musiikkiin, pitää itselleen suoda aikoa myös vain olemiseen.

– Yritän joka päivä pitää kiinni siitä, että perheen kanssa järjestyy yhteistä aikaa. Oivan lapsuusvuosiin ei voi palata. Häntä harmittaa, että yhteiskunnassa lapset nähdään rasitteena.

– Lasten saantiin liitetään yhteiskunnallisessa keskustelussa ikävällä tavalla vain vastuu, eikä vanhemmuudesta puhuta kovin myönteisesti.

Myös neuvolassa vanhemmuutta avattiin ongelmaläh- töisesti.

– Kukaan ei puhu siitä, miten hienoa tämä on. Tosi moni asia on järjestelykysymys, ja kaikkea iloista ja kivaa tulee lapsen myötä lisää.

Pariskunnalla on Niilon mukaan hyvin vähän erimielisyyksiä kasvatuksessa. Toisen taidoista pitää myös nöy- rin mielin ottaa oppia.

Äitinsä puolelta Niilo Rantala on perinyt esteettistä silmää.

– Olen muuten aika boheemi, mutta kotona pitää olla kaunista, ja järjestys.

Oiva viihtyy päiväkodissa kolmena päivänä viikossa, mutta onneksi myös vanhempien työpäivät joustavat. Tampereella perheen on pitänyt sukupolvien yhteys. Isovanhemmista ja myös äidin äidistä puolisoineen on iso apu.

– Saamme olla kiitollisia hyvästä tukiverkosta. Meillä on kanssahuolehtijoita, joiden kanssa iloja ja huolia pää- see jakamaan. ♦

Kolme sukupolvea messussa -kuva: siltalehti.fi
Isänpäivää vietetään jälleen 12.11.

NIILO RANTALA:

- Teologian maisteri
- Toimittaja *Kotimaa*- ja *Askel*-lehtien yhteistoimituksessa
- Ylöjärven seurakunnan pastorina vuosina 2021–2022
- Omia sävellyksiä erityisesti kotimaisiin runoihin yli 400
- Esittänyt omien sävellysten lisäksi iskelmiä, kirkkomusiikkia sekä yksinlauluja
- Tehnyt musiikillisia näyttämöteoksia, esimerkiksi Saima Harmajan ja Eino Leinon runojen pohjalta
- Kesän 2023 Tangomarkkinoilla kahden parhaan laulajan joukossa (Tangoprinsi)
- Kääntänyt William Blaken runoteoksen *Viattomuuden ja kokemuksen lauluja* sekä julkaissut runoelman
- Ollut toimittamassa antologiakirjaa Oiva Paloheimon runoista ja novelleista sekä kirjoittanut lukuisia artikkeleita elokuva- historiasta muun muassa Filmihulluun

Niilo Rantalan voi lähiaikoina tavata:

- Alustamassa Ingmar Bergmanin elokuvan *Talven valoa* 25.11. kello 21 Pispalan kirkossa
- Adventtikonsertissa 2.12. kello 14 Tuomiokirkossa

Kuva: Yleisradio

Talvipihan joulu on Yleisradion uusi joulukalenteriohjelma.

Talvipihan joulussa on mukana nimekkäitä näyttelijöitä

Talvipihan joulu on Yleisradion uusi joulukalenteriohjelma. Se kertoo seitsemästä eläimestä – aasista, possusta, ankasta, kahdesta kilistä ja kahdesta koirasta sekä 18-vuotiaasta Onnista (Topi Kanerva).

He yrittävät pelastaa perinteikkään, mutta vararikon partaalla olevan kotieläintarhan konkurssilta juuri ennen joulua. Onni on velkaa ahneelle kyläkauppias Roimolalle (Heikki Silvennoinen), jolla on muita suunnitelmia Talvipihan varalle.

Talvipiha on eläinten ainoa koti, ja kun eläimet kuulevat Onnin ahdingosta, he päättävät ryhtyä pelastusoperaatioon. Mukaan apuun saapuu

myös läheisillä kerrostaloilla asuva Ilona (Isadora Brown).

Sarjassa on mukana oikeita eläimiä, joiden ääninä on nimekkäitä näyttelijöitä, kuten Vesa Vierikko, Aake Kalliala, Miitta Sorvali, Jenny Pitkänen, Tuomas Uusitalo, Ella Pyhältö, Eeva Markkinen sekä Heikki Kinnunen.

Talvipihan joulu on Ylen lastentoimituksen tuotanto, ja sen ovat käsikirjoittaneet Juuso Räsänen, Stephen Reponen ja Henrik Wetterstrand. Draamasarjan ohjaajana toimii Johanna Smith sekä tuottajana Juuso Räsänen.

Sarja saa ensiesityksensä Ylen TV2:ssa ja Areenassa 1. joulukuuta.

Puntarissa presidenttiehdokkaiden arvot

Radio Dei tenttaa kaikki tammikuun 2024 vaaleissa presidentinvirkaa tavoittelevat ehdokkaat. Kristillinen radiokanava asettaa tenteissään ehdokkaat arvopuntariin.

– Kysyn jokaiselta ehdokkaalta, millaisiin arvoihin hän työssään ja elämässään turvaa sekä millainen arvojohtaja hän Suomen presidenttinä kansalaisilleen olisi, kertoo Radio Dein ohjelmajohtaja **Kai Kortelainen**, joka haastattelee ehdokkaita.

Puolituntiset tentit kuullaan Radio Dein taukujaksilla keskiviikkoamuisin yhdeksän uutisten jälkeen. Kukin ehdokkaista asettuu vuorollaan haastateltavaksi. Jälkianalyyseissa asiantuntijat arvioivat kulloinkin lähetykseen saapuvan ehdokkaan onnistumisen ja vaalitentinnän.

Studioon omia arvioita saapuvat esittämään muun muassa emerituspäätoimittaja ja poliitikko-

jen imagonrakennuksesta kirjoja kirjoittanut Risto Uimonen sekä entinen europarlamentaarikko Eija-Riitta Korhola.

Presidentinvaalit studioineen kuullaan keskiviikkoisin kello 9.05 ja viikonloppu-uusintoina lauantaisin kello 11.05.

Radio Dein presidentinvaalitenttejä voi radion ohella seurata Dei Plus -palvelussa. Kustakin tentistä julkaistaan välittömästi lähetyksen jälkeen sekä video- että audiotallenne osoitteessa deiplus.fi/teemat.

Piispa Teemu Laajasalo puolestaan keskustelee marras-joulukuussa kunkin presidenttiehdokkaan kanssa arvoista Helsingin tuomiokirkossa. Keskusteluja voi seurata myös verkossa Ilta-Sanomien ISTV:n kautta. Ensimmäinen osa on 13.11. ja viimeinen 12.12.

Sinä et ehkä vielä tunne medialähetystyötä, mutta miljoonille ihmisille se on **ainoa keino** kuulla toivon sanomaa!

TUTUSTU

Medialähetys Sanansaattajien tekemään työhön.

TILAA MAKSUTON SANSO-LEHTI
Painettuna tai sähköisenä:

▶ sansa.fi/tilaa

sansa MEDIALÄHETYS SANANSAATTAJAT

TAMPEREEN RAUHANYHDISTYS RY.

Nekalankulma 1, Tampere

Seurat
pääsääntöisesti
keskiviikkoisin ja
lauantaisin klo 19
sekä sunnuntaisin
klo 16 ja 18.

Ajantasaista toimintakalenteria ylläpidetään internetisivuilla, joista seurat on myös kuunneltavissa: tampereenrauhanyhdistys.fi

Ev.lut. kirkon lestadiolainen herätysliike

ESIKOISET

Seurat ja pyhäkoulu
Su klo 15 (myös verkossa)
Pyhäinpäiväseurat
Aitolahden kirkossa
La-Su 4.-5.11.

Tervetuloa!
Uudenkylän srk-talo
Ali-Huikkaantie 13b, Tre
www.esikoiset.fi

Herättäjä-Yhdistys

pe 17.11. klo 19
Synkkiä virsiä ja
katkeraa viiniä -ilta
Rantalalan pappilassa,
Kaartotie 1.
Ota mukaasi jotain yhteiseen pöytään!

Ammattilaiset palvelevat

Kodin perussiivoukset
Yritysten siivoukset
Remonttisiivoukset
Muuttosiivoukset

Pyydä tarjous:
045 126 6938

Anna siivouslahjakortti!

www.uusierasivouspalvelut.fi

Koskikeskuksen
apteekki

Tervetuloa!

Koskikeskus 1. kerros, Koskenrannan käytävä
Hatanpään valtatie 1, 33100 Tampere
Puh. 050 516 0729
www.koskikeskuksenapteekki.fi

Avoinna:
Ma-pe 9–20
La 10–18
Su 12–18

Ilmoitusmyynti

Tero Taipale p. 040 641 1163
etunimi.sukunimi@tamperelainen.fi
tre.ilmoitukset@tamperelainen.fi

Irja Aro-Heinilä on aiemmin julkaissut muun muassa runoteoksia. Kun emme mitään muuta voi -romaanin on saamassa jatko-osan ensi keväänä.

”Luulin, että en kirjoita kristillistä kirjaa”

Irja Aro-Heinilän uudessa romaanissa Tansanian naiset puhuvat ja toimivat

Tuore mango tuoksuu ja maistuu, helle paahattaa, sade pehmittää tien liejuksi ja Tansanian Morogoron kaupungissa ihmisiä on kaikkialla. Naiset joutuvat hakatuiksi, jätetyiksi tai molempia. Sitkeydellä ja kovalla työllä saadaan lapset kouluun.

Vuodet lähetystyössä Tansaniassa ja sitä ennen Keniasa jättivät jälkensä **Irja Aro-Heinilään**. Myöhemmin Suomessa äänet, maut ja tuoksut tulvivat melkein itsestään kirjan sivuille – ja ennen kaikkea tutuiksi tulleet naiset ja heidän elämänsä.

Romaanin nimeksi tuli *Kun emme muuta voi*. Julkaisija, kustannusyhtiö Warelia, tarjosi sitä ehdolle Vuoden kristilliseksi kirjaksi.

– Luulin, että en kirjoita kristillistä kirjaa. Kun itse kirjoittaa, niin vain kirjoittaa – ei tiedä, miten se kenellekin avautuu, sanoo Aro-Heinilä.

Ainakin monet kirjan henkilöistä käyvät kirkossa. Toisaalta Tansaniassa yksi kohteliaista tutustumiskysymyksistä on: missä rukoulet? Vastaus on usein jokin kirkko, melko usein moskeija, silloin tällöin jokin muu uskonyhteisö.

Yksi kirjan keskeisistä aiheista on tyttöjen ympärileikkaus eli sukupuolielinten silpominen. Se kuuluu yhä perinteisiin osalla Tansanian noin 140 heimosta, ei kuitenkaan läheskään kaikilla.

– Kyllä meillä pitää tietää sukuelinten silpomisesta ja ainakin yrittää ymmärtää, mistä nämä kauheet johtuvat. Perinteen paine usein murtaa naisten itsenäisyyden määrätä omasta kehosta.

”Näitä naisia tulee myös Suomeen”

Kirjan henkilöistä Mama Mlyukalla on selvä esikuvansa tosielämässä, Aro-Heinilä kertoo.

Mama Mlyuka on ammatiltaan seurakuntatyöntekijä eli Parish Worker. Hän järjestää rivakasti vaikka mitä: apua seurakunnan köyhille, näytelmäkiertueen, jolla nostetaan naisten kokemia ongelmia esiin sekä pienen vuokratalon valkoiselle naiselle, joka tulee Morogoroon tekemään sairanhoidajan lopputyötään. Lopputyön aiheena on juuri tyttöjen ympärileikkaus.

– Miksi tyttöjen ympärileikkauksesta pitää puhua? Näi-

tä naisia tulee myös Suomeen. Toivon, että tämä kirja leviäisi terveydenhoitoalan ihmisten pariin, perustelee Irja Aro-Heinilä.

Tyttöjen ympärileikkauksesta ja monesta muustakin asiasta on romaanissa sanottavansa Rosella, nuorella masai-heimoon kuuluvalla naisella. Rose vie loppuun oikeustieteen opintonsa ja asettuu vastustamaan suvun kaa vailemaa avioliittoa.

Ensi keväänä Aro-Heinilältä on tulossa toinen kirja, jossa Rose käy tuomarina naisten kohtaamien vääryyksien kimppuun. Yksi niistä on leskeksi jääneiden naisten asema.

– Heiltä saatetaan viedä kaikki, kun mies kuolee, jopa vaatteet päältä.

Opettajan roolista pois

Irja Aro-Heinilä on aiemmin julkaissut muun muassa runokirjoja. Kun emme mitään muuta voi -romaanin syntyy tarvittiin kuitenkin koronaepidemian tuoma eristys ja tapahtumattomuus. Seurakunnalliset ja muut menot pysähtyivät, lapsenlapset eivät enää tulleet isovanhemmille hoitoon.

Irja ja Veikko Aro-Heinilä elivät kotonaan Naantalin Livonsaareissa. Veikko neuvoi pitkiä värikkäitä sukia ja lähetti niitä ystäville ja sukulaisille, Irja kirjoitti kirjaansa. Pakastimessa oli marjoja, sieniä ja muutakin, naapuri toi kaupasta ruokatavaraa.

– Se oli meille pitkä hiljaisuuden retriitti, meillä ei ollut hätäpäivää siellä.

Irja oli juuri ennen koronaepidemiaa aloittanut kirjailija Kaisa Raittilan ohjaamalla kirjoittajakurssilla.

– Kaisa sanoi suoraan, ja se on hyvä. Oli kova työ päästä pois tästä opettajan roolista. Oivalsin ryhmässä, mitä se opettaminen on ja miten sen saa pois.

Luokanopettaja on Irja Aro-Heinilän ensimmäinen ammatti. Myöhemmin hän opiskeli papiksi ja teologian tohtoriksi asti.

Kimbilio on turvapaikka

Kun romaani oli valmis, tuntui oikealta omistaa se Ruth Mmarille, ystävälle vuosien takaa. Häneen Irja Aro-Heinilä tutustui lähetystyössä Tansanian Morogorossa 1990-luvulla ja 2000-luvun alussa.

Ruth Mmari on seurakuntansa naistyön vaikuttaja ja henkilö Tansanian ensimmäisen naisten ja tyttöjen turvakodin, Kimbilion, takana. Hän ei tiennyt, että maailmassa on turvakoteja – mutta halusi perustaa talon, johon kotona väkivaltaa kohtaavat naiset voisivat mennä pakoon ja saada apua.

Vuonna 2017 avatussa Kimbiliossa – suomeksi turvapaikassa – on nyt asukkaina lähinnä lapsi- ja teiniäitejä. Osa heistä on inestien uhreja, osa muulla tavoin hyväksikäytettyjä. Iältään he ovat 10–12-vuotiaita, jotkut 14-vuotiaita. He viipyvät Kimbiliossa noin kolmesta kuukaudesta vuoteen, minkä jälkeen etsitään paikka esimerkiksi sukulaisten luona.

– Ennen nämä tytöt on jätetty kokonaan oman onnensa nojaan, ja vanhemmatkin ovat saattaneet hylätä. Koulusta edelleen joutuu pois, kun on raskaana, kertoo Aro-Heinilä.

Matka ensimmäisestä hankesuunnitelmasta Kimbilion avaamiseen kesti noin vuosikymmenen. Morogoron hiipakunta järjesti tontin, varat rakennustyöhön kerättiin pääosin Suomesta. Yksi tukijoista on Lempäälän seurakunta.

– Minun nopea mieleni ei haluaisi näin hidasta muutosta, Irja Aro-Heinilä myöntää. ♦

Elina Korkee

Parish Worker Ruth Mmari rakenteilla olevan Kimbilion edessä. Tansanian ensimmäisen naisten ja tyttöjen turvakodin rakennushanke alkoi vuonna 2012 ja se avattiin viisi vuotta myöhemmin. Tähän mennessä asiakkaita on ollut yli sata, suurin osa alaikäisiä.

Lintu-symboli näkyy myös hautakivessä, jonka siskokset suunnittelivat yhdessä Helmi-mummun kuoltua. Tytön hahmo kuvaa Kati Lahden vanhinta tyttärtä, hän kertoo.

Usko kulki mukana Kikan elämän poluilla

Hengellisyys on sana, joka ei välttämättä tule Kikasta eli Kirsi Sirénistä (o.s. Viilonen) ensimmäisenä mieleen. Se on kuitenkin ominaisuus, joka kävi hyvin selväksi laulajasta elämäkerran kirjoittaneelle **Kai Kortelaiselle**.

– Kirja kertoo enemmänkin Kirsistä ihmisenä kuin artisti Kikkana, ja hengellinen taso kulki hänen elämässään alusta loppuun, Kortelainen määrittelee.

Samaa sanoo myös Kirsin sisar **Kati Lahti**:

– Usko oli vahvasti läsnä jo teini-iässä.

Kortelainen huomauttaa alkaneensa tehdä kirjaa Kikasta, mutta tekikin sen Kirsistä. Ensimmäinen askel oli käynti Kalevankankaan hautausmaalla. Sen jälkeen annettiin pikkusiskon puhua.

– Kirjaa tehtiin minulle turvallisissa paikoissa, kotona ja mökillä. Kai oli tukena herkissä hetkissä, sanoitti minun ja Kirsin sielun, Kati-sisko antaa tunnustusta.

Kustantajan otettua yhteyttä Kortelainen oli ajatellut, että Kikastahan on jo kerrottu kaikki.

– Kati kuitenkin avasi minulle siskonsa

elämää, ja ymmärsin, että tässä on tarina, jossa on tasoja ja kerroksia.

Kalevankangas oli Kikan lempipaikka. Siellä siskokset ja laulajan lähimmät ystävät tekivät käytävillä pitkiä kävelyretkiä ja syöttivät lintuja. Kati Lahti näkee, ettei sisko ole haudassa:

– Hän on joka paikassa, omalla sielullaan.

Lintu oli yhdelle Suomen eniten levyjä myyneistä naisartisteista merkittävä symboli, ja pikkusisko laulaakin *Lintu ja lapsi*-laulun, sisarensa lempikappaleen, haudalla käydessään. Sen myös Kikan ystävä Saga lauloi hautajaisissa.

Toinen turvalauluista oli virsi 971, *Maan korvessa kulkevi lapsosen tie*, Kirsin ja Katin Suojelusenkeli. Se oli viimeinen laulu, jonka Kikka esitti julkisesti, Katin ja Arin häissä vuonna 2004.

Hautausmaa oli lapsena turvapaikka.

– Jo silloin siskoni uskoi johonkin suurempaan. Hän ajatteli, että vielä joskus meillä on paremmin.

Raskas lapsuus

Jos ihminen on rikottu alusta pitäen, voiko siitä muodostua ehjää kokonaisuutta?

Sisarukset kokivat lapsuudessaan kauheita asioita: seksuaalistakin väkivaltaa ja jopa raiskauksia. Näistäkin kirjassa kerrotaan, mutta niillä ei ole haluttu mässäillä.

– Tapahtumia on yritetty sanoittaa kokemusten ja tunteiden kautta, Kortelainen selventää.

Kati Lahti huomauttaa, että seksuaalinen väkivalta on vallankäyttöä, identiteetin viemistä, joka vaikeuttaa sen kokijan koko elämää.

– Sen takia Kirsi halusi, että näistä asioista kerrotaan.

Lapsena he hakivat turvaa piilottelemalla kasvien seassa, mummun luona ja naapureissa. Koulussa pilkattiin romanitaustan vuoksi. Teineinä molemmat tekivät aputoimia kirkossa.

– Tesoman kirkossa oli nuorisosali. Se oli paikka, jossa kukaan ei meitä haukkunut.

Kova kohtelu oli syynä siihen, että Kikka sairastui ja lopulta riisti hengen itseltään, siitä sisko on vakuuttunut.

Kati itse on purkanut ahdistustaan terapiassa ja yritti saada sinne siskonsakin.

– Terapiassa voi keskustella vapaasti, ja siitä saa keinoja kohdata vaikeita tilanteita. Kaikesta voi selvitä, kun hakee apua.

Viimeisenä hetkenään Kirsi näytti levolliselta. Hän oli ripustanut pikkusiskoltaan saamansa ristiriipuksen kaulaansa, vaikka säilytti sitä muuten aina yöpöydälleen asettamansa krusifiksin ympärillä.

Tuosta hetkestä lähtien Kati Lahti piti selvänä, että joskus hän täyttää antamansa lupauksen kertoa sisarensa oikean tarinan. Sen aika oli kuitenkin vasta sitten, kun molempien lapset ovat aikuisia.

Tekstin avoimuudesta on tullut paljon

myönteistä palautetta, jota on luettu kyyneleet silmissä. Joku on saanut siitä vertaistukea, toinen ymmärtänyt, miksi itsellä on niin paha olla.

– Kirja rohkaisee heitä hakemaan apua, ja se on palkitsevaa tekijän kannalta, Kortelainen sanoo.

– On tärkeää huomata, että samaan aikaan rankkojen kokemusten kanssa Kirsillä oli valtava taistelutahto. Hän halusi näyttää, että pystyy pärjäämään. Äitiysi aloitti hyvän jakson hänen elämässään, mutta hän epäonnistui avun hakemisessa.

Tampereelta Nokialle muutettuaan Kirsi Sirén löysi uskovia ystäviä. Sen

jälkeen hän kävi säännöllisesti jumalanpalveluksissa ja yksityisessä rukouspiirissä. Hän kuitenkin häpesi riippuvuuksiaan, ja lopulta luopui käynneistä – ei silti uskostaan.

– Ajattelen, että kukaan, joka Jumalaa huutaa apuun, ei ole huutanut turhaan, Lahti huomauttaa.

– En usko, että Kirsi ajatteli sen olevan ratkaisu mielen ongelmiin, mutta pyyntöön iankaikkisesta elämästä hänelle vastattiin. Sen takia hän teki niin kuin teki, että pääsisi paikkaan, jossa halusi olla.

Tarina ansaitsi ehdottomasti tulla kerrotuksi. Kuten Kirsi Sirén itse totesi: ”Ettei kenellekään käy enää koskaan niin kuin minulle kävi”. ♦

Teksti: **Asta Kettunen**
Kuvat: **Hannu Jukola**

• *Kikka – Traaginen elämä sisaren silmin* esitellään Tampereen Kirjafestareilla sunnuntaina 3.12. kello 12 Tampere-talon Sorsapuistosalin lavalla.

• Lisää: siltalehti.fi

Kai Kortelaisen kirjoittamassa elämäkerrassa on asiaa muun muassa Katin ja Kirsin lapsuudesta Ristimäen kerrostaloissa. Tuolloin siskokset joutuivat koulukiusatuiksi, mutta alataloissa elämä oli vielä tavallista lapsuutta.

Kohtaamispaikassa koetaan rakkautta

Valoisa, luotettava ja vastuuntuntoinen. Näin toiminnanohjaaja Maria Haapavaara määrittelee ranskalaisen sosiaalityön opiskelijan **Nancy Soumahoron**, joka suorittaa työharjoitteluaan Marhaban-keskuksessa. Ystävällinen hymy ja iloisesti tuikkivat silmät ottavatkin kävijän Kalevan kirkossa vastaan.

Soumahoro on aloittanut pestinsä syyskuussa, ja se kestää marraskuun 22. päivään asti. Hän oli alun perin aikeissa tehdä harjoittelujaksonsa Marokossa väkivaltaa kärsineiden naisten parissa. Se ei onnistunut, mutta hän sai kuulla Marhabanista opettajaltaan. Tällä puolestaan on yhteyksiä suomalaiseen opettajaan Tampereen ammattikorkeakoulussa, jonka oppilaista moni on saanut käytännön kokemusta Marhabanissa.

– Sisiliassa olin vuoden vapaaehtoisena Palermon pakolaiskeskuksessa, jossa opetin italiaa. Halusin nähdä, millaiset käytännöt Suomessa on ja miten täällä toimitaan pakolaisten parissa, kertoo Soumahoro.

Aluksi hän sai tietoa Tampereesta ja Marhabanista, ja asui ranskalais-suomalaisessa perheessä Lielahdessa, mutta muutti sitten so-luasuntoon Hervantaan.

Kalevan kirkolla hän on tehnyt kaikkea mahdollista ihmisten kohtaamisesta ruuanlaittoon.

– Minut on toivotettu tervetulleeksi, ja ihmiset ovat olleet ystävällisiä. Olen oppinut kunnioittamista, kohdannut jakamista – ja uskon, että myös todellista rakkauden ilmapiiriä.

– Täällä ei tuomita ihmisten kulttuuria, perinteitä tai tapoja ajatella, vaan pyritään kuuntelemaan heitä. Toisinaan maahanmuuttajat haluavat puhua, mutta silloin heille ei olla panemassa sanoja suuhun, vaan yritetään ymmärtää.

Hän huomauttaa, että meille tavalliset asiat, kuten koti, eivät ole sitä monille Marhabanissa käyville.

Olohuonemaisessa kohtaamispaikassa käy sen aukioloaikoina eli tiistaina, keskiviikkona ja torstaina kello 13–16 melkoinen vilinä. Monet pakolaisista puhuvat ranskaa, ja Nancy Soumahoro myös englantia.

– Kaikilla ei ole yhteistä kieltä, mutta sitten puhutaan silmillä ja otetaan muuten kontak-tia, hän mainitsee.

Yhteistyötä ilman hierarkiaa

Ranskassa puhuja usein elehtii vilkkaasti, ja suomalaisten pidättyväinen käyttäytyminen onkin yllättänyt harjoittelijan. Ranskasta hänellä on kokemusta harjoittelusta sosiaalityön

toimistossa, jossa kävijät haastatellaan yksitellen.

Erityisen suuri ero maiden välillä on siinä, että täällä uskonto on avoimesti mukana yhteiskunnassa, ja seurakunta voi tehdä yhteistyötä esimerkiksi kaupungin kanssa – Ranskassa sellainen ei kävisi päinsä.

– On hyvä, että vapaaehtoisten, työntekijöiden ja virkailijoiden välillä ei tehdä eroa, ja tämän haluankin viedä Ranskaan mukana. Meillä hierarkia on tiukka monessa paikassa.

24-vuotias Nancy Soumahoro suorittaa kolmivuotista koulutusta Institut Regional du Travail Social -oppilaitoksessa. Hän on kotoisin Reimsista läheltä Pariisia. Alue on tunnettu samppanjasta, joten kesiä on kulunut viinirypäleitä kerätessä.

Aikaisemmin hän haaveili opettajan urasta, mutta kokemus ei rohkaissut. Luokat ovat isoja ja meno villiä. Koulujen tilanne on Ranskassa saman tyyppinen kuin terveydenhuollon meillä: ammattilaisia kaikkooa alalta työn raskauden takia. Hän tuntee viihtyvänsä sosiaalialalla.

– Olen erittäin varma, että haluan tehdä tätä työkseni.

Kotimaassaan Nancy Soumahoro lauraa gospel-kuorossa, soittaa djemberumpua ja pelaa pingistä. Tampereella hän on tutustunut toiseen ranskalaiseen, joka soittaa kitaraa, joten he ovat harjoitelleet yhdessä. ♦

TEKSTI: **Asta Kettunen**
KUVA: **Hannu Jukola**

Euroopan unionin Erasmus-vaihto-ohjelman kautta Tampereelle harjoitteluun päätyneen Nancy Soumahoron sanoo oppineensa Marhabanissa kunnioittamista ja kuuntelemista.

Lukijalta

Kuva: Elisa Tuominen

Käsityöpiiri kokoontuu maanantaisin kello 17–19 Kalevan kirkon seurakuntatiloissa.

Puhe porisee ja nauru raikaa Kalevan käsityöpiirissä

Kymmenen vuotta sitten syksyllä aloin ohjata käsityöpiiriä maanantai-iltaisina Kalevan kirkolla. Saimme käyttöömmä salin 1, ja heti alusta lähtien on paikalla ollut joukko innokkaita kädentaitajia. Nykyään kokoonnumme Kalevan kirkon seurakuntatilojen aulassa, lähempänä kahvipistettä.

Vuosien varrella olemme omien töidemme ohella tehneet muun muassa stolat kaikissa liturgisissa väreissä Kalevan kirkkoon, sata lippua Suomi 100 vuotta -juhlavuoden kunniaksi kirkon joulukuuseen, tilauksesta joulukalentereita, myyjäisiin kaikkea mahdollista ja mahdollonta sekä paljon lahjoitusasusteita diakonialle.

Vakiintuneen kävijäporukan lisäksi saamme joukkoomme uusiakin kasvoja aika ajoin. Toiset tulevat mukaan hetkeksi hakemaan apua ongelmakohtiin, toiset tulevat mukaan jäädäkseen.

Kaikki ovat kuitenkin olleet tervetulleita, ja apua sekä neuvoja on annettu ja jaettu. Aina tapaamisissamme puhe porisee, ja nauru raikaa.

Kiitos kaikille Kalevan käsityöpiirissä mukana olleille, mukana oleville ja mukaan tuleville. Aikanaan aloittaessani en olisi uskonut tämän syksyn koittavan. Kiitos!

Elisa Tuominen

Kiitos konserttisarjasta

Kiitos Tampereen seurakuntayhtymälle ja kanttori Esa Toivolalle mahtavasta Tuomiokirkon urkukonserttisarjasta Katedraali.org.

On todella hienoa, että kansa saa mahdollisuuden nauttia urkujen monipuolisuudesta, soinnista ja voimasta kattavasti monenlaisten teosten muodossa.

Monet tulkitsijat ja kansainväliset urkurit tuovat rikkautta soittoon. Laurent Jochum Pariisista sen jälleen todisti 5. lokakuuta.

Monipuolinen setti kävi läpi useimmat äänikerat ja toi esille taitavan soiton lisäksi äänimaailman kirjavuuden herkeistä kelloäänistä aina pommikoneen jyrinään, joka saa rakenteet ja kuulijan värähtelemään.

Kirjoita mielipiteesi Sillan lukijapalstalle!

Kirjoita Sillan yleisönosastoon mieltäsi askarruttavasta asiasta tai anna palautetta lehdestä. Tekstin ihannepituus on noin 1200 merkkiä välilyönteineen.

Lukijalta-palstalla julkaistavaksi toivottuihin teksteihin on aina liitettävä lähettäjän nimi ja yhteystiedot.

Jos haluat tekstin julkaistavaksi nimimerkillä, laita

Harvassa paikassa Suomessa se on mahdollista ja vielä keskellä kokonaistaideteosta – itse kirkkoa.

Yleisöä olisi toki voinut olla enemmänkin, varsinkin kun konserttiin voi saapua maksutta. Toivottavasti sarja saa jatkua, sillä on vain siunaus, että meillä on noin mahtava soitin Tampereella, ja siitä jokainen pääsee nauttimaan.

Matti Kytö

Tampereella on osattu säilyttää kaupungin keskustan vanhin kirkko

Iloitsen, että Tampereen seurakuntien Vanha kirkko on säilynyt kirkkona Tampereella, ja siellä on nykyisin monipuolista toimintaa ihmisille.

Tampereen ensimmäinen kirkko valmistui vuonna 1824. Tyyliään uusklassisen ristikirkon suunnitteli maan rakennusasioita silloin valvoneen intendenttikonttorin päällikkö, italialaissyntyinen Carlo Bassi.

Tämän saman suunnittelijan piirtämä, vuonna 1843 valmistunut kirkko hävitettiin Lapinlahdelta. Se purettiin jo vuonna 1881, ja hirret käytettiin kirkonkylän kansakoulun rakentamiseen.

Muistona vanhasta kirkosta on vain Bassin kirkkomuseo, joka sijaitsee Lapinlahden kirkon sakastin yläkerrassa. Uusi kirkko rakennettiin Lapinlahdelle vuonna 1880.

Olen haikeana katsellut Tampereen Vanhan kirkon kuvia. Kylläpä se on kaunis kirkko, ja siellä on hieno alttaritaulu.

On hienoa, että Tampereella on osattu säilyttää kaupungin keskustan vanhin kirkko, ja pidetty se kirkkona. Tänä aikana – jos koskaan – tarvitaan kirkko keskelle kylää, ja sanomaa ihmisille.

Otso Jääskeläinen
Lapinlahti

Kuva: Hanna Koivumäki

Kirjoittaja ihailee Tampereen Vanhaa kirkkoa.

siitä maininta tekstin yhteyteen ja käytettävä nimimerkki. Tällöin yhteystiedot jäävät vain toimituksen tietoon.

Palautetta ja lukijapostia voi lähettää osoitteisiin: toimitus@siltalehti.fi, Silta, Tampereen ev.lut. seurakuntayhtymä, PL 226, 33101 Tampere ja siltalehti.fi/palaute.

HENGEN LEIPÄÄ

Olli-Pekka Silfverhuth
Tuomiorovasti

Toivo on lupaukseen kiinnittymistä

Tunnustan olevani jollain tasolla uutisfriikki. Seuraan maamme päämediaa varsin säännöllisesti ja joskus ulkomaisiakin lehtiä syventääkseni tietoa ja etsiäkseni monenlaisia näkökulmia.

Viime aikoina olen kuitenkin kaivannut lähinnä tylsiä ja mitään sanomattomia uutisia. Kuormittavien ja ymmärtämistä koettelevien uutisten määrä on nyt sen verran suuri.

Päätä ei voi tunkea pensaaseen eikä sulkea itseään maailman todellisuudelta, mutta armollisuutta ja toivoakin tarvitaan. Kirkon sanomassa nämä kaikki ovat läsnä.

Ihmisen elämään kuuluu vahva tarve hallita ympäröivää todellisuutta. Tämä vaikuttaa suoraan hyvinvointiin. Kun omaan uutisvirtaan tulee jatkuvasti uutisia, joiden edessä kokee voimattomuutta, voi huomata olevansa uudessa tilanteessa.

Yhdessä voimme jakaa sitä kuormaa, jota kannamme yksin ja yhdessä.

On helppo todeta, että kannattaa keskittyä elämässä niihin asioihin, joihin voi vaikuttaa. Käytännössä se ei tunnetasolla ole näin yksinkertaista. Sotaan, polarisaation vahvistumiseen tai ilmastotoahdistukseen liittyvät asiat lisäävät kuormaa.

Maailma on aina kaivannut toivoa, ja tällä hetkellä tuo toivon kaipuu on erityisen ajankohtaista. Monet asiantuntijat muistuttavat siitä, kuinka tärkeää on nähdä arjessa pieniäkin toivon merkkejä ja tehdä toivon tekoja. Ilman toivoa elämä käy vaikeaksi.

Toivo on Jumalan lupaus, joka voi muuttaa maailmaa jo nyt. Se on meille annettu, ei meidän itse synnyttämää. Se on olemassa ihmisestä riippumatta, mutta kykenenkö näkemään sen?

Maailma on kaunis, mutta myös rujo. Ihminen osaa olla paha toiselle, ja sama koskee yhteisöjä sekä kansoja.

Tämän keskelläkin kristinusko muistuttaa toivosta, joka katselee tulevaan, mutta ei irrottaudu elämän realiteeteista. Siksi tässäkin ajassa toivo on olemassa. Se on läsnä meistä riippumatta, ja se on todellista, vaikka sitä ei itse näkisikään eikä siihen osaisi luottaa.

Nyt tarvitaan toivon sanoja ja tekoja. Ne voivat olla myös pieniä eleitä tai hyväksyviä katseita. Yhdessä voimme jakaa sitä kuormaa, jota kannamme yksin ja yhdessä.

Kun uutistulva uhkaa tehdä kyyniseksi, voi etsiä pieniä toivon vilauksia. Niitä saattaa löytää yllättävistäkin tilanteista. Ja kaiken keskellä itse Kristus toivoo meidän kanssamme, ja meistä riippumatta – kaikesta huolimatta. ♦

Hengen leipää on *Silta*-lehden juttusarja, johon toimitus pyytää kirjoituksia seurakuntalaisilta sekä seurakuntien työntekijöiltä.

SATTUMUKSIA KIRKON KULMILTA

Kuva: Tampereen seurakuntien arkisto / Ensio Kauppila

Liisankallion tanssilavan katto erottuu mäntyjen lomasta.

Tanssilattia kalliolla

Alkuvuodesta piipahdin yhdessä keskustan laatuantarkkureista, ansaintamielessä.

Vaihdoin vanhaa ammattikirjallisuutta uuteen, ajatuksenani löytää odottamaton idea tätä palstaa varten. Ja niinhän siinä sitten kävi!

Saaliini seassa oli Ensio Kaupilan valokuvista koostettu *Tampere-läinen viiskyt'luku*, jonka Kalevasta otetuissa kuvissa näkyi jotain minulle ennennäkemätöntä. Kirkon paikalla nökötti matala, mutta pinta-alaltaan laaja, latomaisen rakennus.

Mikä ihme tuo on, ajattelin, ja miksei se ole osunut silmiini aiemmin?

Nyt pitkän linjan tamperelaiset tai muuten vaan paremmin tietävät voivat tuhahtaa:

– Voi poikaa! Eikö se nyt Liisankallion tanssilavaa tunne?

Eli tässä kuukausittainen annoksenne pätevyys- ja ylempyydentunnetta, olkaa hyvä!

No enpä tuntenut en, joten oli turvaututtava tutkimustyöhön. Kyseessä oli todellakin Kalevan kirkon tontilla 1950-luvulla sijainnut tanssilava, jonka suosio parkettipukoiden parissa jäi vähäiseksi.

Syy oli kuulemma tervatussa lat- tiassa, joka on tuoksumielikuvana

romanttinen, mutta tanssialustana epätarkoituksenmukainen. Tervakun ei ole mikään voiteluaine ja veiluiston tanssilipokkailta.

Turhauttaahan sellainen, mikä vaikuttaa myös romantiikan määrään.

Parin vuoden jälkeen kaupunki otti lavan varastokäyttöön, ja seuraavalla vuosikymmenellä sen sijoille nousi Kalevan kirkko.

Lavaan epäilemättä liittyy sattumuksia – joskaan oletettavasti ei liukastumisia. Nyt kuitenkin kerron kehityskulun, joka tapahtui ihan omassa päässäni.

Saatuani tiedon ladon luonteesta se nimittäin yhdistyi aiempiin vaikutteisiini ja synnytti assosiaatioketjun.

Hetki raksutusta – raks, raks, ja raks – ja aivoistani tulostui palstan otsikko. Tunsin välittömästi, että tässä oli jutun aihe, vaikka sen sisältö olikin vielä arvoitus.

Tanssilattia kalliolla? Niin että mikä?

Mielleyhtymän kohde oli Pentti Saarikosken teos *Tanssilattia vuorella* (1977), jonka hän kirjoitti asuessaan Ruotsissa, Tjörnin saarella.

Koska minua selvästi sysittiin runoelman suuntaan, päätin

tarkistaa, mitä se sisältää – ja sain kokea miellyttävän hämmästyksen hetken.

Muutaman sivun selailtuani huomasin Saarikosken runoilevan "kuperasta sileästä kalliosta", josta näki "koko kylän", ja jonka laelta saattoi katsoa, kuinka "tyynesti joka piipusta savu nousee" ja "miten kauniisti maantie kaartuu / miten liikenne sujuu!"

Siinäähän oli ilmiselvästi Kalevan taloja, siinäähän oli Sampolan liikennesumppu!

Ja kallio tietysti Liisankallio. Saarikoski oli siis ehkä ajatellut kirjoittavansa tjörnäläisestä vuoresta, mutta tuli kuvailleeksi Kalevan kirkon paikan; kukkulan, "jonka varjossa pienikin on turvassa".

Mikko Pollari

Lähteet: Hildén, Juhani: *Kaikkien aikojen Kaleva* (Tampere-Seura, 1996);

Kettunen, Asta: *Hellitä mäkipyyötä meridiaani on kalan muotoinen kirkko*. Silta 3.8.2016;

Saarikoski, Pentti: *Runot* (Otava, 2004);

Silfverhuth, Voitto: *Tampereen seurakuntahistoria 2* (SKS, 2013);

Tarkka, Pekka: *Pentti Saarikoski II* (Otava, 2003).

KOLUMNI

Liisa Björklund

TT, sosiaalietiikan asiantuntija, kirkkohallitus

Kuva: Jani Laukkanen

Yhdenvertaisia luotuna ja langenneina

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen ei ole kirkolle vieras uusi ideologia, vaan se kuuluu kirkon sanoman ytimeen. Jokainen on luotuna ja langenneena velvoitettu kilvoittelemaan lähimmäisen rakastamisessa.

Inhmisarvoisen kohtelun sekä jokaisen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen ovat kenelle tahansa vaativia ihanteita, mutta kirkolta odotetaan enemmän kuin muilta.

Monella alalla, esimerkiksi sairaanhoidossa, sosiaalipalveluissa, kansanopetuksessa ja vammaisten huomioimisessa, kirkko on ollut suorastaan edelläkävijä ja suunnannäyttäjä.

Luterilaisella kirkolla on aikamme tasa-arvokeskusteluun sanomansa ansiosta valtavasti annettavaa. Kristillinen ihmiskäsitys vaatii sitoutumaan kaikille ihmisille kuuluvaan yhtäläiseen ja luovuttamattomaan arvoon.

Kristinuskon mukaan jokainen ihminen on Jumalan luomistyönä arvokas riippumatta ominaisuuksistaan tai saavutuksistaan.

Jokaisen kohtaamisen tulisi olla ystävällinen kohtaaminen, jossa rakkaus voittaa pelon ja ennakkoluulot.

Olemme myös radikaalisti riippuvaisia muiden huolenpidosta, hyväksynnästä ja yhteistoiminnasta, mutta myös muusta luomakunnasta. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus koskevat meitä kaikkia paitsi toimijoina myös toiminnan kohteina.

Kultaisen säännön opettamaan vastavuoroisuuteen sitoutuminen merkitsee, ettemme voi jäädä myöskään uhrin asemaan kilpailemaan siitä, keitä sorretaan eniten. Jokainen on toimija, jonka vastuulla on paitsi epäkohtien osoittaminen myös yhteisen hyvän rakentaminen.

Olemme koko ajan sotkeutuneet erilaisiin epäonnistumisiin, loukkauksiin, virheisiin ja väärin tekemisiin.

Jokaisessa jumalanpalveluksessa toistuvassa synnintunnustuksessa lausumme tehneemme väärin ajatuksin, sanoin, teoin ja laiminlyönnein. Se mikä on väärin lähimmäistä ja luomakuntaa kohtaan, on synti suhteessa Jumalaan.

Synninpäästön kuuleminen ei vielä muuta suhdetta lähimmäiseen ja luomakuntaan. Me kaikki ihmiset olemme samassa liemessä.

On virhe ajatella, että langenneessa maailmassa olisi moraalisesti moitteettomia ratkaisuja. Jokaisen kohtaamisen tulisi olla ystävällinen kohtaaminen, jossa rakkaus voittaa pelon ja erilaiset ennakkoluulot.

Kirjoittaja valmistele parhaillaan toiminnallista tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa kirkolle.

Kolumnistien esittelyt ja kommentointi: siltalehti.fi/puheenvuorot

SILTA

siltalehti.fi

10. vuosikerta

• **Kustantaja / julkaisija:**

Tampereen ev. lut. seurakunnat

• **Toimitus:**

päätoimittaja Kirsi Airikka 050 381 0970,

toimitussihteeri Asta Kettunen 050 438 2716,

s-posti: toimitus@siltalehti.fi ja

etunimi.sukunimi@evl.fi. Osoite: Seurakuntien talo,

Näsilinnankatu 26, PL 226, 33101 Tampere.

• **Kaupalliset ilmoitukset**

Tamperelainen – ilmoitusmyynti

Tero Taipale, 040 641 1163

tero.taipale@tamperelainen.fi

Aineistot: tre.ilmoitukset@tamperelainen.fi

Mediamyynti Sacrum-Kotimaa Oy

Pirjo Teva p. 040 680 4057, Juha Kurvinen p.

040 665 5983, s-posti: etunimi.sukunimi@kotimaa.fi

• **Jakelu:** Tamperelainen.

Jakelupalautte: jakelupalaute.fi/silta tai

Suomen Suoramainonta Tampere, 040 085 9766

• **Tilaukset:** sari.laakso@evl.fi, 03 219 0111

• **Taitto:** Timo Saarinen/ pelagus.fi

• **Painosmäärä:** 90 000 kpl

• **Paino:** Sanoma Manu, Tampere

• **ISSN:** ISSN 2342-0979 (painettu),

ISSN 2342-0987 (verkkojulkaisu)

• **Seuraavat lehdet ilmestyvät:**

ti 5.12., aineisto viimeistään 14.11.

ke 10.1.2024, aineisto viimeistään 13.12.2023

Kulttuuri täyttää Pispalan kirkon

Kaksi elokuvatapahtumaa sekä musiikki- ja elokuvapitoinen kulttuuripäivä kutsuvat Pispalan kirkon tiloihin marraskuussa.

– Pispalan alueella on alkanut joukkoliike, jonka synnytti huoli yhteiskunnassa tapahtuvista ilmiöistä. Kesällä koonnuttiin suurella joukolla yhteen ja päätettiin taistella hyvän puolesta. ”Hyvät sanat kantavat meitä”, kuten pispalalaiskirjailija Kaija Pispala on sanoittanut laulussa, ja niin uskotaan edelleen, kertoo rovasti **Jaana Rantala** tapahtuman taustasta.

Antifasististen elokuvien kaksiosainen festivaali alkaa 11.11. kello 18.30, jolloin katsotaan kaksi dokumentaarista elokuvaa, *Fritz Bauer – Tod auf Raten* sekä *Die Täter – Heute ist nicht alle Tage*.

Lauantaina 18.11. kello 18.30 on vuorossa Margarethe von Trottan vuonna 2012 ilmestynyt elokuva filosofi Hannah Arendtista, joka antoi sanat holokaustille ja tutkaili pahuutta ja sen arkipäiväisyyttä koko elämänsä ajan. *Wildes Herz* puolestaan kertoo suositusta antifasistisesta punkbändistä nimeltä Feine Sahne Fischfilet.

Elokuvat tarjoaa Goethe-instituutti ja ne on kuratoinut pispalalainen dokumentaristi Mari Lukkari. Aiheesta keskustellaan ennen ja jälkeen näytösten.

Lauantaina 25.11. on vuorossa Kulttuurierikolla -tapahtuma. Se alkaa jo kello 15, jolloin kirkkoherra Tero Matilainen tutustuttaa uuteen Pispalan kirkon pihaan.

Sen jälkeen on tarjolla teetä ja piirakkaa. Yleisradion Riston valinta -ohjelman toimittaja Risto Nordell esittelee ”kirkkomusiikkia Jumalan kunniaksi ja sielun ravinnoksi”.

Hannu Alasaarela soittaa Bachin Goldberg-muunnelmia. Illan päättää Niilo Rantalalan alustamana Ingmar Bergmanin elokuva *Talven valoa*.

Kaikki kolme tapahtumaa ovat osa Pispalan yhteisötoimijoiden Hyvä kampanja rasismia vastaan -kampanjaa, johon Pispalan kirkko on lähtenyt aktiivisesti mukaan.

Goldbergista ja Alasaarelasta lisää sivulla A 18

Kuva: Asta Kettunen

Pispalan kirkon pihan kunnostus valmistui syksyllä. Uudistuksiin voi tutustua Kulttuurierikolla -tapahtuman aluksi.

Kauneimpia saamenkielisiä joululauluja lauletaan myös Tampereella

Kauneimpia saamenkielisiä joululauluja lauletaan kolmella saamen kielellä ensimmäisenä adventtisunnuntaina Tampereella. Tänä vuonna joululaulut kaikuvat maailman heikoimmassa asemassa olevien lasten hyväksi.

Kauneimpien joululaulujen 50-vuotisjuhluvoittoa vietettiin viime vuonna. Sen kunniaksi Suomen Lähetysseura julkaisi Kauneimmat joululaulut myös kolmansaameksi, inarinsaameksi ja pohjoissaameksi.

Saamenkielisessä Kauneimmat joululaulut -vihossa on mukana myös saamelaisin voimin sanoitettu ja sävelletty joululaulu. *Čuovgga urbi* -laulun sävelen on tehnyt Anna Näkkäläjärvi-Länsman ja sanat Inger-Mari Aikio.

Tilaisuudet Helsingissä, Oulussa, Turussa, Tampereella ja Rovaniemellä kokoavat yhteen saamelaisia ja tarjoavat paikan myös ajankohtaisille keskusteluille ja kuulumisten vaihtamiselle glögitarjoilun yhteydessä.

– Joululaulutilaisuuksissa on laulamisen lisäksi ihaa se, että pääsemme tapaamaan toinen toisiamme ja vaihtamaan kuulumisia. Saamelaiset kirkossa -han-

Kuva: Sara Kangas-Korhonen

ke haluaa olla mukana järjestämässä tämänkaltaisia kohtauspaikkoja saamelaisille niin kotiseutualueella kuin kaupungeissakin, toteaa projektikoordinaattori, pastori **Mari Valjakka**, joka juontaa Tampereen tilaisuuden.

Säestyksestä vastaa Oriveden seurakunnan kanttori Jari Linjama. Tilaisuudessa avustavat hengellisen ohjauksen pastori Jussi Holopainen ja Maarit Vuolab.

Kauneimmat saamenkieliset joululaulut 3.12. Pyynikin seurakuntakoti, Kisakentänkatu 18. Lisätietoja: Maarit Vuolab: maarit.vuolab@evl.fi

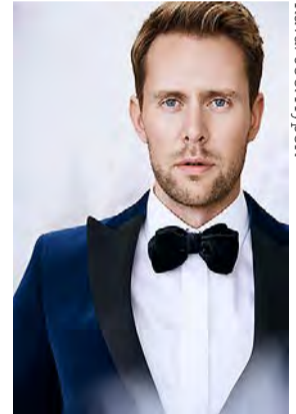
Toivo kannattelee hyvää elämää

Toivo on elämän keskeinen voimavara, joka kannattelee läpi vaikeiden aikojen. Toivon illassa sunnuntaina 12. marraskuuta kello 18 Messukylän kirkossa voi antaa itselleen luvan pysähtyä, rauhoittua ja koskettua sanojen ja sävelten äärellä.

Kouluttajapsykoterapeutin, kolumnistin ja luennoitsijan Maaret Kallion sanojen, ooppera- ja konserttilaulaja Walteri Torikan laulujen myötä sekä pianon sävelin voi syventyä toivon moniin sävyihin rauhassa ja syvällisesti omasta tilanteesta käsin.

Tilaisuus on maksuton, kolehti kerätään Toivon vuoden kohteeseen.

Tampereelta kotoisin oleva Walteri Torikka on murtautunut musiikin tyyli-lajien rajoja ennakkolottomasti.

Kuva: Joel Hypén

Tuomion ilosanomaa Sana soi -illassa

Sana Soi -illassa kuullaan tuomion ilosanomaa 26. marraskuuta Finlaysonin kirkossa. Tuomiosunnuntain teemaa avaa pastori Erkki Jokinen.

Musiikkivieraana on muusikko Jukka Salminen, joka on tehnyt hengellistä musiikkia jo noin 40 vuotta.

Hän on julkaissut yli 800 laulua, yli 20 äänitettä, nuottikirjoja ja musiikkinäytelmiä. Salminen säveltää ja sanoittaa, esiintyy päiväkodeissa, kouluissa, perhetapahtumissa ja seurakunnissa.

Kuva: Suomen Raamattuopiston arkisto

Erkki Jokinen on kirjailija, valokuvaja ja pastori. Illassa saadaan myös nähdä hänen ottamiaan luontokuvia.

Kirkossa on kirjamyynti, ja tarjolla on iltatee. Illan järjestävät Suomen Raamattuopisto ja Tuomiokirkkoseurakunta.

Sana Soi -ilta 26.11. kello 18 Finlaysonin kirkossa

Muusikko Jukka Salminen on Sana soi -illan musiikkivieraana.

SHERLOCK HOLMES
ILKKA HEISKANEN

TOHTORI WATSON
HEIKKI HELA

★★★★★ "BASKERVILLEN KOIRA ON TYVIKÄSTÄ JA TIIVISTUNNELMAISTA VIHDETTÄ"
- NINA LEHTINEN, AAMULEHTI

★★★★★ "BASKERVILLEN KOIRA ON TYVIKÄSTÄ JA TIIVISTUNNELMAISTA VIHDETTÄ"
- NINA LEHTINEN, AAMULEHTI

★★★★★ - PETRA STOLT, KULTTUURITOIMITUS

ESITYKSIÄ
15.12.23
ASTI!

BASKERVILLEN KOIRA

SHERLOCK HOLMES
-DEKKARIKOMEDIA

KOMEDIA TEATTERI

MUISSA ROOLEISSA
VEERA DEGERHOLM JERE RIIHINEN AKU SAJAKORPI

TAMPEREEN KOMEDIATEATTERI | LAPINTIE 3A, 33100 TAMPERE | PUH. 0207 288 388 | KOMEDIATEATTERI.FI | **lippu.fi**

OHJAUS PANU RAIPIA

Konserttitarjotin

Surun ja toivon musiikkia

Pyhäinpäivänä 4.11. kello 15 ja 17 Lamminpään kappelissa kuullaan lohdutuksen säveliä surun hetkiin. Siunaustilaisuuksista tutut sävelmät soivat niin uruilla kuin huiluillakin, ja laulut sekä yksin että kvartetissa musisoiden.

Säveltäjänimiä ovat muun muassa Johanna Kurkela ja Petri Laaksonen. Yhteisvirsien lisäksi kuullaan muun muassa *Niin kuin muuttolintusen tie* ja Johann Sebastian Bachin *Air*.

Musiikkia toteuttaa Harjun Kanttorikvartetti, jossa musisoivat kanttorit Sanna Ketola, laulu, huilu ja piano, Elina Peura, laulu, piano ja urut, Anne Viljamaa-Harju, laulu ja piano sekä Tarja Laitinen, laulu ja nokkahuilu. Tilaisuuksiin on vapaa pääsy.

Kappelilla on myynnissä Harjun Kanttorikvartetin tekemää adressi-CD:tä Harjun diakonian hyväksi 10 eurolla. Levyä on saatavissa Harjun seurakunnan kirkoilta.

Baltiasta ja Suomesta kuorolle ja uruille

Vaativista kuoroiteoksista tunnettu Harjun Kamarikuoro esittää **Heikki Liimolan** johdolla Arvo Pärtin, Cyrillus Kreekin, Vytautas Miškinisin, Urmas Sisaskin ja Peteris Vasksin musiikkia. Kuoron osuuskien kanssa vuoropuhelua käyvät urkutaiteilija Esa Toivolon esittämän Arvo Pärtin *Annum per annum* -teoksen osat.

Kantaesityksensä konsertissa saa **Janne Salmenkankaan** kuoroiteos *Overcoming violence*, ja siihen sisältyvän sellosolon tulkitsee Joonas Pulkkinen. Teoksen sävellys pohjautuu Ranskan maaseudulla sijaitsevan Taizén ekumeenisen yhteisön kirkon kellojen rauhaa viestivään kutsuun ja teksti Kirkkojen maailmanneuvoston rauhanrukoukseen.

Salmenkankaan mukaan teoksen sellosolo kuvastaa kärsimystä, fyysistä ja henkistä väkivaltaa, jota ihminen joutuu kokemaan. Kuoron harmoninen aihe pohjautuu Taizén viiden kirkonkellon yhteisointiin, ja kuoro ilmentää yhteisöä, joka yhtenä rintamana lausuu rauhanrukousta ääneen.

– Konsertin nimi *Annum per annum* eli vuodesta vuoteen kuvaa konsertin musiikin maisemaa ja ajattomuutta. Ainutlaatuisella tavalla yhteinen mystinen ja ajaton sävel-, harmonia- ja värimaailma yhdistää Viron, Latvian ja Liettuan musiikkia, kertoo kuorokapellimestari Liimola.

– Samaan henkeen sävelletty Salmenkankaan uusi teos tuo hienon suomalaisen panoksen konsertin kokonaisuuteen.

Mystistä tunnelmaa

Saksalais-suomalainen joulukonsertti Valoa yön pimeyteen on tarjolla Viinikan kirkossa 26. marraskuuta kello 18. Laulajat Ida Wallén ja Rita Bergman, viulisti Mauri Saarikoski ja pianisti Marko Puro vieraineen ovat valmistaneet tunnelmallisen ohjelman, jossa kuullaan saksalaisia, suomalaisia ja ruotsalaisia joululauluja.

Keskiajan hymnit ja juhlat sävelet luovat konsertille mystisen vanhanaikaisen tunnelman.

Konsertin tarjoaa Tampereen Saksalainen Kulttuurikeskus ja sitä tukee Majaoja-säätiö.

Välillä on myynnissä kahvia ja teetä. Vapaa pääsy, ohjelma 10 euroa

Hannu Alasaarelan esikoislevy Bachin Goldberg-muunnelmista julkaistiin viime keväänä.

Kiinni sointukiertoon

Goldberg-muunnelmat eli Goldberg-variaatiot, BWV 988, on Johann Sebastian Bachin vuonna 1741 tai 1742 julkaistu klaveeriteos.

Se koostuu alussa ja lopussa soitettavasta teemasta sekä sen kolmestakym-

menestä muunnelmasta. Teos on saanut yleisemmin tunnetun nimensä Bachin oppilaan, cembalisti Johann Gottlieb Goldbergin mukaan.

Goldberg-muunnelmat aloittivat Bachin myöhäiskauden, johon kuulu-

vat h-mollimessu, *Das musikalisches Opfer* ja *Die Kunst der Fuge*.

Pianisti Hannu Alasaarela soittaa Bachin Goldberg-muunnelmia 25.11. kello 18.30 Pispalan kirkossa.

Kuva: Juuso Westertlund

Eläköön elämä

Petri Laaksonen kynästä ovat lähteneet suomalaisessa tehosoitossa olleet ikiklassikot *Täällä Pohjantähden alla*, *Sata salamaa* ja *Eläköön elämä*. Hänen musiikkinsa soi myös monissa hengellisissä lauluissa, joita ei välttämättä edes tiedetä hänen kirjoittamiseksi. Nyt nämä saapuvat artistin itsensä esittämänä Lielahden kirkkoon.

Laaksonen konsertti Lielahden Gospelkirkossa alkaa perjantaina 3.11. kello 19. Ennen konserttia on mahdollista istahtaa kahvikupin ääreen Gospel Cafessa jo kello 18 alkaen.

Konserttiin on vapaa pääsy. Kymmenen euron ohjelman tuotot ohjataan Harjun seurakunnan lähetystyölle.

Petri Laaksonen lauluissa yhdistyvät melodisuus ja musiikin harmonian intensiivisyys.

Kuva: Harri Tarvainen

Tampereen akateeminen sinfoniaorkesteri eli TASO tukee pirkanmaalaisten aktiivisten musiikinharrastajien soittoharrastusta ja rikastuttaa alueen musiikkielämää. Siinä musisoi vakituisesti noin 65 soittajaa. Kokoonpano vaihtelee konserttikohteisesti. TASO Goes Chamber -konsertissa lauantaina 11.11. kello 19 Vanhassa kirkossa ohjelmisto koostuu Jean-Baptiste Lullyn, Jean-Marie Leclairin, Ludwig van Beethovenin, David Popperin, Maurice Ravelin ja Georges Peleciksen teoksista. Konserttiin on vapaa pääsy.

Konsertteja 1.11.–5.12.2023

Lounasmusiikkia

ke 1.11.2023 klo 12–12.30 Aleksanterin kirkko

Heta Sammalisto, sopraano
Esa Toivola, urut
Vapaa pääsy

Bachia kynttilänvalossa

to 2.11. klo 19 Teiskon kirkko

Teppo Lampela, altto
Anna Starr, oboe
Aira Lehtipuu, viulu
Heidi Peltoniemi, sello ja piccolosello
Ilpo Laspas, urut ja cembalo
Teiskon kirkkokuoro ja Saija Siuko
Vapaa pääsy, ohjelma 15 €

Kaipa sinun rauhaasi

to 2.11. klo 19 Viinikan kirkko

Kamarikuoro Kaarto
Vapaa pääsy

Musiikkia Taivaan Täydeltä

pe 3.11. klo 17.30 Viinikan kirkko

Vanhat ripariklassikot
Vapaa pääsy, kahvit

Ristirock on the road – Hema Harju

pe 3.11. klo 19 Linnainmaan

seurakuntakeskus
Vapaa pääsy

Rauhan saivat

la 4.11. klo 15–16 Tuomiokirkko
Gospelkuoro Ilo, johtaa Eveliina Ylikoski
Esa Toivola, urut

Serenadi syksylle

ti 7.11. klo 19 Aleksanterin kirkko

Pirkanmaan Sinfoniajouset
Jousiorkesteri Comodo

Kohti valoa

la 11.11. klo 15 Messukylän kirkko
Kirkkomusikantit ja -muskarit

Vapaa pääsy, tukimaksu musiikkikasvatuksen hyväksi

Da pacem – konsertti rauhasta

la 11.11. klo 18 Tuomiokirkko

Tampere Cappella,
johtaa Lodewijk van der Ree
Liput: 25/20/15 € lippu.fi, ovelta tuntia ennen

Rakkaudesta lauluun

su 19.11.2023 klo 15 Messukylän kirkko

Messukylän Kirkkokuoro 100 vuotta
Lisää sivulla A 20

Matka Mieleen – Kaamoksen Sellot

ti 21.11. klo 18 Tuomiokirkko

Apocalyptic
Liput 59 €, ennakkoon tiketti.fi

Pieni iltasoitto

ke 22.11. klo 18.15 Viinikan kirkko

Kirkkomusikanttien urku- ja piano-oppilaat
Vapaa pääsy

Antti Railio – Vahvoja Sydämiä

to 23.11. klo 19 Tuomiokirkko

Liput alkaen 34,90 € lippu.fi

Ristirock on the road – Park7

pe 24.11. klo 19 Pispalan kirkko

Miika Lamminmäki, laulu ja kitara
Tuukka Luomaranta, kitara
Miika Luomaranta, rummut
Vapaa pääsy

Kaikki pehmeäksi muuttuu

pe 24.11. klo 19.30 Finlaysonin kirkko

Lauluyhtye Flok
Vapaa pääsy, ohjelma 10 €

Ahjolan kansalaisopiston joulukonsertti

la 25.11. klo 16 Viinikan kirkko

Pia Alanteen lauluryhmät

Diandra – Kerran joulukuun aikaan

la 25.11. klo 18 Tuomiokirkko

Liput alkaen 39,50 € lippu.fi

Nyt riemuiten tänne

ma 27.11. klo 15 Aleksanterin kirkko

Naiskuoro Katajaiset,
johtaa Jussi Tamminen
Vapaa pääsy, ohjelma 10 €

Tampereen konservatorion

kuorojen joulukonsertti

ti 28.11. klo 18 Aitolahden kirkko

Johtaa Kaisa Tienvieri
Vapaa pääsy

Kaikkien aikojen joulukonsertti Vol 2

ke 29.11. klo 18 Tuomiokirkko

TAMK Musiikki
Vapaa pääsy

Pyynikin Puhaltajien konsertti

ke 29.11. klo 19 Kalevan kirkko

Tampereen konservatorion
puhallinorkesteri,
johtaa Juha Untala
Vapaa pääsy

Nokkahuilistien joulun tunnelmaa!

to 30.11. klo 19 Finlaysonin kirkko

PMO:n nokkahuilistit
Vapaa pääsy

Lietsun gospelkirkko: Jippu

pe 1.12. klo 19 Lielahden kirkko

Ohjelma 10 € lähetystyön hyväksi
Gospel Café klo 18 alkaen

Adventtikonsertti

la 2.12. klo 14–15.15 Tuomiokirkko

Perinteinen Mummon Kammarin
joulukonsertti
Tampereen Poliisilaulajat,
johtaa Hanna-Riikka Inkeroinen ja
säestää Ulla Kurikka

Niilo Rantala, laulu

Vapaa pääsy, kolehti nuorten työllistämiseksi vanhusten asiointi- ja ulkoiluavuksi

Hoosianna!

su 3.12. klo 18–19 Kalevan kirkko

Adventin säveliä ja sanaa
Tuomiokirkkoseurakunnan kanttorit
ja pastori Riikka Sydänmaa

Nuorisokuoro Sympaatin ja Lapsikuoro

Tactusen joulukonsertti

ma 4.12. klo 18.30 Tuomiokirkko

Vapaa pääsy, ohjelma 15/8 €

Konstan joulu

ma 4.12. klo 19 Messukylän kirkko

Konsta Hietanen, laulu ja kitara
Matti Hussi, piano
Niklas Hagmark, sello
Liput 12,50–32,50 € Ticketmaster, ovelta
klo 18.15 alkaen

Laulajien ilta

ti 5.12. klo 18 Pispalan kirkko

Konservatorion oppilaat
Vapaa pääsy

Sampolan Laulajien joulukonsertti

ti 5.12. klo 18 Viinikan kirkko

Vapaa pääsy, ohjelma 10 €

Oboistit jouluisissa tunnelmissa

ti 5.12. klo 19 Finlaysonin kirkko

Pirkanmaan Musiikkiopiston oboistit
Vapaa pääsy

Tampereen konservatorion

puhallinorkesterit

ti 5.12. klo 19 Kalevan kirkko

Trombi, Myrsky, Celsius ja Borealis
Vapaa pääsy

Juhlakonsertin jälkeen Messukylän kirkkokuoro alkaa Sanna Osmalan (vas.) johdolla harjoitella joulua sekä Kirkon juhliä varten. Kuvassa etualalla myös Lea Mähönen ja Vilho Salomaa.

100-vuotiaaksi rakkaudesta lauluun

Sata vuotta toiminut Messukylän kirkkokuoro juhlii kunnioitettavan pitkää matkaansa konsertilla Messukylän kirkossa 19. marraskuuta kello 15. Neliäänisen sekakuoron juhlaohjelmassa on perinteisiä kuorolauluja, virsiä ja yhteislauluja.

– Juhlakonsertin ohjelma koostuu hyvin rakkaista lauluista. Jokunen uudempikin laulu on mukana, varta vasten tätä konserttia varten harjoiteltu, kertoo Messukylän kirkkokuoroa puolisoista vuotta johtanut kanttori **Sanna Osmala**.

Messukylän seurakunnasta mukana on myös Teiskon Kirkkokuoro. Kuorot laulavat sekä yhdessä että yleisön kanssa. Illan aikana kuullaan muun muassa Mika Piiparisen laulu *Kosketa minua, Henki* ja Pekka Simojoelta *Kaikista sanoista suurin*.

Konsertin nimi Rakkaudesta lauluun

viittaa ohjelmistoon ja laulun lahjaan. Tavoitteena on jakaa hyvää mieltä ja sanaa.

– Rakkaudesta lauluun on tunnustus yhteisesti. Meille on tärkeää ja mieluinen tapa palvella seurakuntaa musiikin lahjalla ja pitää toivoa, rakkautta ja uskoa esillä musiikin keinoin. Monelle virsi on erityisen rakas ja tärkeä väline uskonelämän myllyryksissä, Osmala perustelee.

Kuoron pitkän iän salaisuus kiinnostaa, ovathan sata vuotta virkeinä säilyneet melko harvinaisia.

– Kukoistukseen tarvitaan hyvät elinolosuhteet, rakkautta, ravintoa ja huolenpitoa. Kuoro kukoistaa, kun laulajalla on hyvä olla, Osmala tuumaa.

– Yhdessä laulamista on tutkittakin, ja todettu sen hyvää tekevät vaikutukset, hän jatkaa.

Kirkkokuoron laulajavahvuus on 26. Tu-

llokkaisiin kuuluu altto **Lea Mähönen** Anjalasta.

– Koska olen aivan uusi, minulla ei ole minkäänlaisia odotuksia. Luoja näyttää, mitä on tulossa, Mähönen sanoo luottavaisesti.

Hän on iloinen päästyään kuoroon, koska oli haaveillut yhdessä laulamista pitkään. Yksin laulaessaan hän ei mielestään kuulosta hyvältä, mutta kuorossa oma ääni sulautuu muihin. Mähönen iloitsee kuorolaulamisen eduistakin, kuten muistin kehittymisestä ja yhteisöllisyydestä.

– Kun tulin kuoroon, vastaanotto oli lämminhenkinen. Kuoro lisää onnellisuutta ja hyvinvointia, Mähönen kiteyttää.

Vilho Salomaa on vuodesta 1970 laulanut bassoa Messukylän kirkkokuorossa.

– Aion olla mukana kuorossa niin kauan kunnes potkaistaan pois, hän hymyilee.

Salomaan aikana kuoronjohtajia on ollut seitsemän.

– Jokaisella on oma tyylinsä johtaa, ja laulutkin ovat aina erilaisia. Eri johtajat myös kiinnittävät huomioita eri asioihin, Salomaa toteaa.

– Petri Karakselan aikana kaikki olivat hänen sovituksiaan. Seppo Naarajärven aikana oli Väinö Rauhalan säveltämä *Tuhlaajapoika*-kantaatti, hän muistelee.

Osmala toteaa, että kuoroilla on oma tapaa toimia, yhteishenki ja laulususkuus.

– Olen yrittänyt luikahtaa mukaan. Hella ei luovuteta, ja uudet laulajat otetaan ilolla vastaan. Ohjelmisto elää ajan mukana, kuitenkin perinteitä kunnioittaen, hän sanoo.

Kuorosta on julkaistu historiikki vuonna 2013. ♦

Elisa af Hällström

Marraskuun ekovinkki:

Käytä yksi käsipaperi, säästät puuta

Älä tuhlaa käsipaperia: pese kädet huolellisesti, puristele ensin vesi pois, nappaa yksi paperi ja kuivaa kätesi huolellisesti. Kotona käytä pyyheliinaa. Älä tuhlaa käsipaperia siivoamiseenkaan.

Kuva: Hannu Jukola

Jos olet vastuussa telineistä, varmista, että käsipaperia saa otettua ilman, että paperit putoilevat. Jos näin käy jatkuvasti, on syytä hankkia parempia telineitä. Meneväthän käsipaperit ja servietit biojätteeseen?

Opettaja, lastenohjaaja tai valmentaja: valista nuorempia paperin säästöön. Mieti, miten voisi vinkata metsän ja energian säästämiseksi paperin tuhlausta vähentämällä myös ystäville tai työkaverille. Löytyisikö kahvilan tai ravintolan vessaan paperin säästöön kannustavia tarroja? ♦

Asta Kettunen

Lisää: siltalehti.fi/ekovinkki

